МҮНӨӨДЭР — БАРИЛГАШАДАЙ ҮДЭР

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 190 (13904) | 1972 оной августын 13, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

О

ТҮРҮҮ ХҮН ТУХАЙ ҮГЭ

ОРЫН АЖАЛША ЭХЭНЭР

...жэл бүри Улаан-Үдымнай шэнжэ ша... hайхан болоно. Үргэн уужам үйлсэнүүд... дабхар гэрнүүд ербын бодонод. Гэр ба... комбинадай коллектив түргэнөөр, hайн ...наар барилга хэхэ гэжэ ехэхэн хүсэл ... гаргажа байдаг. Энэ эрмэлзэлээ бэелүүл...гшье. Мэнэ hаяхана, hайндэрэйнгөө ур... 80 бүлэ айлай орохо гэр болзорhоонь 15 ... уридшалан ашаглалгада тушааба. Гүрэ...нсси энэ гэр тушаажа абахадаа эрхим сэг...hан юм. Барилгадань хабаадалсаhан бү...мэришэд мүнгэн шангаар урмашуулагда... Тэдэнэй дунда гэр барилгын комбина... бетоной цехэй хүдэлмэришэн Мария ... Володинагай нэрэ бии. Мария Моисеев...ынхеэ урмашуулагдана бэшэ ааб даа.

...hайнаар хүдэлhэн, хододоо hайн шанар...ци бүтээн гаргадаг, ажалай журам нари...дэг хүн олоной hайшаал магтаалда хүр... байдаг шуу. Мария Моисеевна Володина ...имэ зоной нэгэниинь болоно.

...жэлэй саана залуухан, урин сагаан ша...саган манай цехтэ хүдэлхэеэ ороо бэлэй. ...тоной цех соо ширлаг шамбай бэетэй эрэ... хүдэлхэ ёhотой гэжэ hанаhандаа hэн гү, али ...сэгтэл уян нугархай бэетэй, урин дулаа...айтай басагые хайралhандаа hэн гү, би ...бахаяа огто арсаа бэлэйб. Теэд энэ баса...дохи үдэрөө ерэжэ памайе дайлаа. Гурба...ртөө ерэхэдэнь ажалда абахал ушартай ...эм. Иимэ зоримгой, худхалягүй зантай ... түрүүшын бэрхэшээлhээ тунхарихагүй ааб... сэдьхээ бэлэйб.

...ешье, Мария ехэ ажалша хүн байшоо. Шэ... ойлгожо ядахагүй, бэрхэ хүдэлмэришэдэй ...онтүй хүдэлхэ гэжэ түрүүшын үдэрhөө ...hэн. Богонихон болзор соо бетонщигой ... разрядтай болоhон юм. Ажалдаа харюу...нгээр хандадаг дээрэhээ хододоо hайн ... продукци бүтээн гаргадаг hэн. Тиимэhээ ...Моисеевнада гэрэй ханануудые бетоноор ...эээл харюусалгатай ажал даалгаа hэмди. ... хана бүтээхэ гээшэмнай амархан хэрэг ...бетоной шанар hайса шалгаха, хэбүүдые ... шудхаха, камеранууд соо хэмhээ багаар, ...үү ехээр хатааха ёhогүй бшуу даа.

Мария Моисеевна гэрэй ханануудые бүтээхэ технологи зүбөөр сахиха гэжэ ехэ оролдодог. Тиимэ эрилтэ хамта хүдэлдэг нүхэдэйнгөөшье урда табидаг байха юм. Мүнөө Володинагай даадаг звеногой хүдэлмэришэд халаанайнтаа даабари 15—20 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, продукциингаа эхэнхи хубиие эрхим гэhэн сэгнэлтэтэйгээр техническэ хиналтын таhагта тушаажа байдаг.

Эдир залуу наhанhаа үнэн сэхээр ажал хэхэ гэжэ эрмэлзэжэ ябаhан Мария Моисеевна мүнөөшье оролдосотой hайнаар хүдэлнэ. Һара бүриин дүн гаргажа үзэхэдэ, тэрэнэй даадаг звеногой бетонщнгууд социалис мүрысөөндэ эрхимлэhэн лэ байдаг. Эдэнэр байгша оной хоёрдохи кварталай дүнгөөр цех соогоо нэгэдэхи hуури эзэлжэ, 50 түхэригтэй шан абаhан юм. Теэд үдэр хоногой ошохо тума улам эршэмтэйгээр ажаллажа байдагынь бүри hайшаалтай байна даа.

Олон жэлэй туршада эрхим hайнаар хүдэлжэ байhанайнгаа түлөө Мария Моисеевна Володина Ажалай Улаан Тугай орденоор hаяшаг шагнагдаhан юм. В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойе ажалай амжалтануудаар угтажа, ойн баярай медаляар шагнагдаа бэлэй. Энээндэнь харюу болгон, бүри оролдосотойгоор хүдэлхэ, олоhон дүй дүршэлөө сут хүдэлдэг нүхэдтөө дамжуулжа, габшагай ажал танай тооe бүри олошоруулха гэhэн hайн hайхан зорилго тэрэ урдаа табидаг.

Иимэ урагшаа hанаатай, ажалша бэрхэ хүдэлмэришэниие цехэйнгээ профсоюзай организацийн түрүүлэгшээр хамта хүдэлдэг нүхэдынь дэбжүүлhэн юм. Хүдэлмэришэдэйнгөө байра байдалыень hайжаруулха гэжэ баhал ехэ оролдолго гаргадаг. Цехэймнай залуу хүдэлмэришэн М. Черкасова ажалhаа гараха тухайгаа мэдүүлгэ бэшээ. Мария Моисеевна Володина Черкасоватай хөөрэлдэбэ.

— Ши hайнаар хүдэлнэш. Теэд ажалhаа юундэ ябахашниб? Хүнгэн ажал бэдэрээ гүш? — гэжэ асууhадань залуу басаган:

— Тетя, Мария! Үхибүүем хараха хүн үгы. Гэртээ hууха болонолди даа, — гэжэ харюусаба.

— Бидэндэ, хамта хүдэлдэг нүхэдтөө хэлэхэеэ ядадаг хүмши. Туhалжа үзэхэл байна ха юм бибди, — гэжэ Мария хэлээ hэн.

— Иимэ hайн хүдэлмэришэдөө ябуулжа байгаа hаа, хэн ажал хэхэ юм, — гэжэ Мария Моисеевна Володина гэр барилгын комбинадай профсоюзай комитедэй гэшүүдэй урда хэлээ. Уданшьегүй Черкасовагай үхибүүн яслида ябадаг болоо бэлэй.

Мария Моисеевна Володина hанаhан юумэеэ бэелүүлжэ шададаг, hайн hайхан сэдьхэлтэй хүн гэжэ тиихэдэ би ойлгоо hэм. Үнэн сэхээр ажал хэдэг залуу хүдэлмэришэдтэ шадаха зэргээрээ туhалха, тэдэниие дахуулха гэжэ ехэл оролдодог. Ажалай журам эбдэhэн хүдэлмэришэд Мария Моисеевнатай уулзахаяа ехэл түбэгшөөдэг.

Һүүлэй үедэ манай цех соо ажалай журам эбдэгшэд үгы шахуу болонхой. Тиимэhээл гэрэй ханануудые бүтээхэ даабари hара бүри үлүүлэн дүүргэгдэнэ. Байгша оной долоо hарын даабари 6 процентээр үлүүлэн дүүргэгдээ. Эндэ Мария Моисеевна Володинагай хубита бии гэжэ тэмдэглэмээр.

Тэрэнэй даадаг звеногой хүдэлмэришэд юhэдэхи табан жэлэйнгээ даабари 4 жэл 6 hара соо дүүргэхээр социалис уялга абаhан юм. Эдэнэр мүнөө сентябрь hарын түсэбөөр хүдэлнэ. Звеногой гэшүүд М. Черкасова, Ю. Левина гэгшэд хододоо эрхим шанартайгаар продукци бүтээhэн лэ байдаг. Эдэнэр байгша оной даабари болзорhоонь урид дүүргэжэ, СССР-эй 50 жэлэй ойе ажалай бэлэгүүдээр угтаха гэжэ шиидэнхэй. Иимэ ажалша бэрхэ басагад үгэдөө хүрэхэл байха.

Шэнээр баригдаhан гэрнүүдэй хажуугаар үнгэрхэдөө, Мария Моисеевна Володина тухай шэбшэдэг хүм. Энэ хүнэй гараар бүтэhэн томо панельнүүдээр нилээд лэ олон гэрнүүд Улаан-Үдэ хотодомнай баригдаа. Ажалша зондо ашатай туhатай юумэ хэжэ байhан энэ эхэнэр үдэр бүри улам эршэмтэйгээр ажаллажа байhаар.

В. МОСТОВЕНКО,
гэр барилгын комбинадай цехэй начальник.

АГУУ ВОЖДИИН ДУРАСХААЛДА

ЛОНДОН. (ТАСС). Советскэ Союзай Коммунис партиин, Совет гүрэнэй үндэhэ hуури табигша Владимир Ильич Ленинэй хүндэлэлдэ зоhюулагдаhан дурасхаалай самбарые нээлгын баярай ёhолол августын 10-да Лондондохи Перси-сэркус гэдэг талмай дээрэ болобо.

1905 оной майда РСДРП-гэй III съездын үеэр В. И. Ленинэй байрлаhан хуушан гэрэй hууриДа баригдааша байшангай ханада Англиин олониитын, Лондоной барилгашадай үүсхэлээр энэ самбар хадагдаа.

Тэрээн дээрэ иигэжэ бэшэгдэнхэй:

Владимир Ильич Ульянов — Ленин
1870—1924
СССР-ые эмхидхэн байгуулагша
Эндэхи Перси-Сэркус гудамжын № 16 гэртэ 1905 ондо түр зуура бэйрлаhан юм.

Нээлгын ёhололдо Англиин олониитын түлөөлэгшэд, Англо-совет хани барисаанай бүлгэмэй гэшүүд, Великобританиин Компартиин эдэбхитэд ба ветерануул, социалис оронуудай дипломатическа түлөөлэгшэд байлсаа. СССР-hээ Великобританида байдаг элшэн сайд М. Н. Смирновский дурасхаалай самбарые нээбэ.

БҮХЫ ОРОН — БАРИЛГЫН ТАЛМАЙ

Манай орон дотор үдэр бүри тухайлхада 9500-гаад квартиранууд, 1—2 томо промышленна предприяти ашаглалгада үгтэдэг юм. Эдэ бүгэдэндэ хэдэн миллион барилгашадай ажал зорюулагдадаг. Тэдэнэй заншалта hайндэрэй урда тээ ТАСС-ай корреспондент Т. Аккуратова **СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Госстройн түрүүлэгшэ И. Т. Новиковтой** уулзажа, оронноймнай барилгашад юhэдэхи табан жэлэй даалгабаринуудые хэр зэргэ дүүргэжэ байнаб гэжэ хөөрэжэ үгэхыень гуйгаа.

— Бидэ мүнөө дэлхэй дээрэхи ямаршье орондо орходоо үлүү ехэ барилга хэнэбди, — гэжэ И. Т. Новиков хэлээ. — Капитальна барилгада тон ехэ мүнгэ зөөри hомологдодог. Энэ табан жэлдэ иимэ hомололго 500 миллиард түхэригhөө ехэ байха юм. Энэ хадаа 1966—1970 онуудайхида орходоо тухайлхада 42 процентээр ехэ болоно. Барилгашад болон хабсаргагшадай хүдэлмэриhөө арадай ажахын хүгжэлтэ гол түлэб дулдыдадаг гэжэ мэдээжэ.

Коммунис парти, Советскэ правительство үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые адли тэгшээр хубаарилан хүгжөөхэ асуудалда сагүргэлжэ анхаралаа хандуулжа байдаг. Ашаа үргэдэг крануудые ороной али бүхы булан тохойдо — шэрүүн хүйтэн уларилтай холын Чукоткодо ба нарата дулаан Молдавида, Кольско хахад арал дээрэ ба Памирта, Дунда Азиин республиканuудта ба Прибалтикада, Казахстанай уужам талада ба Кавказай хада уулануудта хаража болохо юм.

Энэ табан жэлдэ энергетикые хүгжөөлгэдэ, илангаяа атомна, химиин, нефтехимиин, нефть болбосоруулдаг промышленностиин, металлургиин, машина бүтээлгын, электроникын энергетикэ хүгжөөлгэдэ нилээд ехэ мүнгэ зөөри hомологдоно.

Хүдөөгэй барилгада мүн лэ горитой мүнгэ зөөри hомологдожо байдаг. Табан жэлэй турша соо шэнэ элеваторнууд, мал ажалай томо комплекснууд, шубуунай фабриканууд, уhалууриин түхеэрэлгэнүүд баригдаха байна. Манай хүдөө тосхонууд бүри гоё, бүри болбосон түхэлтэй болохо юм.

Арад зоной ажабайдалай материальна болон соёлой хэмжээе нилээд ехээр дэбжээхэ гээшэ табан жэлэй гол зорилго мүн.

Гэр байрануудые барилгын дэлисын талаар манай орон дэлхэй дээрэ нэгэдэхи hуури эзэлдэг. Энэ табан жэлдэ 850 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байранууд баригдаха юм.

КАПИТАЛЬНА БАРИЛГЫН СААШАНХИ ХҮГЖЭЛТЭ

К. ПРОДАЙВОДА,
КПСС-эй обкомой секретарь

Арбан миллион шахуу барилгашадай, барилгын материалнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй алдарта арми Барилгашадай заншалта hайндэрые оронойнгоо бүхы ажалшадтай хамта мүнөөдэр тэмдэглэжэ байна.

Совет барилгашад коммунизмын материально-техническэ үндэhэ hуури байгуулхын түлөө тэмсэлэй түрүүшын зэргэдэ дабшалсана. Ниитын үйлэдбэриин ургалтынь эршэ темп, совет арадай баян дэлгэр байдалай саашанхи дэбжэлтэ, социальна шухала асуудалнуудые шиидхэлгэ барилгын амжалтануудhaa нилээд дулдыдадаг гээд мэдэнэбди.

Советскэ Союзые барилгын асари ехэ талмай гэжэ нэрлэдэг болоhоор үнинэй. Нэрээшье зохёон байгуулхы ажалай иимэ ехэ дэлисэ далайсатайгаар эрхилэгдэжэ байhан газар ондоо нэгэшье орондо байхагүй.

Мүнөө жэлдэ, СССР-эй табин жэлэй ойн жэлдэ, капитальна хүдэлмэридэ hомологдоhон мүнгэнэй хэмжээн 92,5 миллиард түхэриг гэхэ гү, али Советскэ Союзай байгуулагдаhан жэлэйхиhээ 462 дахин ехэ болоо.

Юhэдэхи табан жэлэй капитальна хүдэлмэридэ hомологдоhон мүнгэнэй хэмжээн 501 миллиард түхэригтэ — асари ехэ хэмжээндэ хүрэнхэй! Энэмнай үнгэрэгшэ табан жэлэйхиhээ 42 процентээр дээшээ, 1918—1970 онуудай турша соо СССР-эй арадай ажахыда hомологдоhон бүхы мүнгэнэй хахадhаань ехэ байна.

Ороной арадай ажахын тон шухала hалбари — капитальна барилгын хэрэгтэ гайхамшаг хубилалтанууд болоо.

Хаанта засагай үеын техническэ тулюур бааза, өөдэгүй дүй дүршэл совет барилгашадта үлэhэн байгаа. Революциин урда тээхи Россин барилганууд дээрэ хэрэглэгдэдэг байhан онол арганууд ороноо индустрижүүлхэ зорилго амжалтатайгаар шиидхэхэ ябадал хангажа шадахагүй байhаниинь элитэ.

Үнгэрhэн табин жэлэй турша соо СССР-тэ барилгын хүсэн түгэлдэр индустри байгуулагдаа. Бүтээсэ ехэтэй машинанууд ба механизмуудаар зэбсэгжэhэн, шадамар бэрхэ барилгашадаар, хабсаргагшадаар хангагдаhан барилга-хабсаргалгын ехэ ехэ эмхинүүд манай барилгын индустриин үндэhэ hууринь болонхой. Түсэбтэ барилгын хэмжээн жэлhээ жэлдэ улам үргэн дэлисэтэй болоно.

Оньhожоруулагдамал ажалай хурдан түргэн хүгжэлтэ, эрдэм болон техникын туйлалтануудые үйлэдбэридөө нэбтэрүүлhэн ябадал барилгадахи ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэдэмнай туhа хүргэнэ.

Эдэ бүгэдэмнай барилга-хабсаргалгын хүдэлмэри эрхилхэ индустриальна бата hайн бааза бии болгоо, тиигэhэнэй үндэhөөр барилгынгаа хэмжээе ехээр нэмээхэ, болзорнуудыень эрид хороохо аргатай болообди.

Хүдэлмэришэдэй шэн зоригто ажал, командна хүдэлмэрилэгшэдэй зүгhөө үйлэдбэриин хэрэгые инженернэ ёhоор залан хүтэлбэрилгын hайжаржа байhан ушар, барилгашадай дунда партийна организацинуудай ябуулдаг эмхидхэлэй ба политическэ ехэ хүдэлмэринь барилга үргэдхэхэ, индустрижүүлхэ хэрэгтэ нүлөөлнэ. Коммунис партиин, Советскэ правительствын зүгhөө барилгашадта саг үргэлжын анхарал хандуулдагынь энэ хэрэгhээ харагдана.

Һүүлэй хэдэн жэлэй турша соо КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет капитальна барилгые үндэhөөрнь hайжаруулха зорилготой хэдэ хэдэн шухала тогтоолнуудые гаргаhан байна.

Манай республикын ажалшадай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, баян дэлгэр байдалыень бүри hайжаруулха хэрэгтэ капитальна барилгын дүүргэдэг үүргэ ба удха шанар жэлhээ жэлдэ улам дээшэлнэ.

Барилга хэжэ байгаагүй тосхон ба поеёлогые мүнөө республикын карта дээрэ олохонь бэрхэтэй. Һүүлэй арбан жэлэй турша соо капитальна хүдэлмэриин хэмжээн, ехээр нэмээ, эршэнь түргэдөө.

Наймадахи табан жэлэй туршада ашаглагдаhан капитальна hомололгын мүнгэнэй хэмжээн 1951—1960 онуудайхиhаа 1,4 дахин, долоодохи табан жэлэйхиhээ 1,7 дахин ехэ болоhон байна.

Үнгэрэгшэ табан жэлэй хугасаа соо прибор бүтээлгын завод, Элхиин автомобиль заhабарилгын завод, селикатна хирпиисын завод, Харанхыдахи шанаржуулгын фабрика, Улаан-Үдын макароной фабрика, «Татарский ключ» гэжэ карьерэй управлени, жэл соо 450 мянган тонно нүүрhэ малтан абаха, 70 мянган дүрбэлжэн метр сталинит үйлэдбэрилхэ предприятинууд. Хэжэнгын, Кабанскын, Худара-Сомоной hүнэй заводууд ба үйлэдбэриин бусад барилганууд ашаглалгада оруулагдаа.

«Теплоприбор», «Электромашина», шэлэй, Кировэй нэрэмжэтэ, Шэнэ-Бэрээнэй механическа, локомотив-вагон заhабарилгын заводуудые, бусад хэдэн предприятинуудые шэнэдхэн hэльбэхэ, ба үргэдхэхэ ехэ хүдэлмэри түсэбтэ табан жэлэй турша соо хэгдээ.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта).

БҮХЫ ХҮСЭЕЭ — ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭДЭ!

ЭЛБЭГ ТЭЖЭЭЛ МАНАЙ ГАРТА

Манай отделени гол түлэб хонин ажал эрхилдэг. Хүдэлмэришэднай дүн, сагаан хонин hүрэгтөө 9800 центнер үбhэ сабшажа абаха түсэбтэй юм. Үбhэ хуряалгада 5 звено ажаллана. Луговой Цыбик Дамдиновай звенодо долоон хүн хүдэлдэг юм. Эдэ нүхэднай үсөөхэн үдэрэй туршада Хуурай гэжэ сабшаланда 300 центнер үбhэтэй болобо. Мүн Дашидоржо Дарижаповай звено 200 гаран центнер үбhэ hүрилэнхэй.

Тракторно-таряан ажалай бригада сенаж даралгада ажаллана. Энэ бригада hэгэлзы гэжэ газарта 60 тонно сенаж тэжээл бэлэдхэбэ. Мүнөө эдэнэр Хуурай гэжэ газарта 140 тонно сенаж даража эхилээ. Ойрын үдэрнүүдтэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, сенажаа даража дүүргэхэ зорилго механизаторнууднай урдаа табинхай.

Б. БАЛДАНОВ,
Худанай совхозой 3-дахи отделениин тоо бүридхэгшэ.
Хэжэнгын аймаг.

Аймагай түб Петропавловкаhаа зүүн урагшаа гараад 7-8 модоной зайда ябахада, олон сомоонуудай жэрылдэн байхые заатагүй обеорхот. Эндэ XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой нэгэдэхи отделениин үбhэшэдэй оньhожоруулагдамал звено хүдэлнэ.

Мүнөө эндэ түрүүшын сомоо табигдаhаар арба гаран хоног үнгэрбэ. Тэрээнhээ хойшо сабшалга, тармалга, сомолго hаадгүйгөөр хэгдэжэ, шанар hайнтай үбhэн абтажа байнхай. Тус звено уhанда абтадаг набтар газарые түрүүн сабшаба. Эндэхи талмайн хатаhан үбhые «ПСБ-1,6» түхэлэй машинаар багсалан тюгүүд болгоод малай үбэлжөөндэ зөөнэ. Эндэhээ 560 центнер үбhэн хуряагдаба. Мүн сабшагдаhан ногооной хатамсаарнь доболиг үндэр газарта соможо абана. Энэнь даб дээрэ уhанда абтасагүй байха юм.

Ангархай нугын сабшалан бүхыдөө 189 гектар юм. Энээнэй хахадынь шахуу сабшагдаад, 75 гектарта hүрилэлгэ хэгдээ. Һаянай мэдээгээр тус звено 2300 центнер үбhэтэй болоо. Эндэ гектар бүриhөө 30 гаран центнер үбhэн абтаhан болоно. Ногооной ургаса тон hайн, тиимэhээ энэ ажалша коллектив hайн шанартай үбhэ ехээр бэлэдхэжэ абаха байха.

— Хуряаха, хүдэлхэдэшье урматайл байна даа, — гэжэ механизатор Ф. И. Синюшкин хөөрэнэ. — Хура бороошье татаг, наратай үдэрнүүд боложо, бидэндэ туhална.

Ажалай абьяас

Хамта дээрээ манда «МТЗ» түхэлэй 4 трактор, тракторай 1 косилка, 1 тармуур, үбhэ бухаллаха ПК-1,6 маркын шэнэ түхеэрэлгэ, сутлуулха, сомохо машинанууд шагтагалагдажа хүдэлнэ. Эндэ дүрбэн hүришэд хүдэлнэ. Хамта дээрээ звенодо 75 хүн ажаллана. 5 мянга гаран центнер үбhэ бэлдэхэ түсэбтэй hэмди. Манда хүдэлмэришэд үшөөл дуталдаhаар. Хэхэ ажалнай ехэ. Доодо-Үшөөтэйдэ—57, Хаянда—120, Сургу-Зунда—30 гектар сабшалан ойроошье хүртөөгүй. Хура бороо элбэгжэбэл, ехэ hаад тодхор татахадаашье магадгүй, үбhэнэй хэмжээн, шанар доошолжо болохо, — гэжэ нүхэр Шарип ехэл hанааҕаа зобонгёор хэлээ hэн.

Иимэ абьяастайгаар, урагшаа тэгүүлжэ ябаhан звеногой ажалые улам түргэлүүлхын тула XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой партком, правлени зэлдшье гэнэгүй. Үбhэшэдтэ кино, лекци, хөөрэлдөөн, үнгэргэгдэнэгүй, худалдаа наймаан үзэгдөөгүй байhаар. Мүн аймагай тушаалта хүнүүд энээн тушаа бодожо үзэмөөр ха.

Д. АЮШЕЕВ.

АЖАХЫ СООГОО ТҮРҮҮЛНЭ

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Хонхиныи отделенидэ үбhэ хуряалга яhала hайн ябана. Эдэ үдэрнүүдтэ эндэ 400 центнер сенаж дарагдаа. Мүнөө отделениин нуга сабшалан дээрэ үбhэ хуряалгын 6 звено хүдэлнэ.

Һаяшаг колхозой правлени үбhэ хүряадаг звенонуудай дүн гаргаба. Хонхиныи отделениин Бобоолой Данжуровай даадаг звено түрүү hуурида гараа. Тус коллектив хамта дээрээ 920 центнер үбhэ бэлэдхэжэ абаhан байна. Хоёрдохи hуурида тус отделениин Цыбикжап Очировай звено гараа. Звеногой үбhэшэд хамтынгаа малда 850 центнер hайн шанартай үбhэ бэлэдхэжэ абаа.

Түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ отделениин ажалшад 1700 центнер үбhэ бэлэдхэжэ абаха юм. Абаhан даабаряа нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ, үхэр малдаа hайн шанартай үбhэ тэжээл хаhа сагтань хуряажа абаха гэhэн зорилготой шармайн ажаллажа байнхай.

Г. РИНЧИНО,
Хурамхаанай аймаг.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

...НҮХЭД Н. Л. НИКОЛАЕВТА, С. В. ВОЛКОВТО БУРЯДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА БАРИЛГАШАН ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

...кын капитальна барил...гэдэ габьяатай байhа... Буряадай АССР-эй ...барилгашан гэhэн хүндэ...эргэ олгохо:

Волков Степан Вениаминовичта — Буряадай барилгын зургаанай барилга оньhожоруулха управлениин жолоошон;

Николаев Николай Лаврентьевичтэ — «Бурятцелинстрой» трестын № 3 барилгын-монтажна управлениин главна инженер.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Б. СЕМЕНОВ.**
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **К. МАСЛОВ.**

...Үдэ хото, Соведүүдэй байшан. 1972 оной августын 11.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

...РЕСПУБЛИКЫН БАРИЛГЫН ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

...нуудые ашаглалгада ...лаар социалис уялга...үргэлгэдэ ажалай үндэр ... туйлаhанайнь түлөө ... АССР-эй Верховно Со...диумэй Хүндэлэлэй ... шагнаха:

...метов Ураз Мухомето...Ленинэй орденто Улаан...комотиво-вагон заhаба...водой капитальна ба...лагай монтажнигуудай ...

... Василий Петровичые ... барилгын зургаанай ... комбинадай модошо

...ов Николай Родионо... Улаан-Үдын шэлэй заво...лкын цехэй хүдэлмэри...

... Михаил Прокопьеви... Буряадай АССР-эй Ми... Соведэй автомобиль...бариха, заhабарилха уп... прораб;

...ов Григорий Яковлеви...«...тремстрой» трестын ... барилгын № 1 управ...модошо дархашуулай бри...гадир;

Мартынов Александр Ивановичые — «Бурводстрой» трестын Хорнин оньhожоруулагдаhан нүүдэл колоннын бульдозерист.

Матвеев Тимофей Исаковичые — «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй Мухар-Шэбэрэй колхоз хоорондын барилгын организациин модошодой бригадир;

Муравьев Владимир Иосифовичые — Буряадай барилгын зургаанай барилгын-монтажна № 2 управлениин комплексно бригадын бригадир;

Нелюбин Андрей Прокопьевичые — Кабанскын аймагай Тимлюйн цементын заводой түүхэй эд тээрмэдэлгын цехэй мастер;

Оскорбин Георгий Николаевичые — «Красноярскгипросовхозстрой» институдай Буряадай филиалай проектнэ мастерскойн начальник;

Разувзева Фекла Филипповнае — «Бурятцелинстрой» трестын барилгын-монтажна № 4 управлениин штукатур;

Трубников Анатолий Матвеевичые — «Востоксибэлектромонтаж» трестын Улаан-Үдын монтажна управлениин участогай начальник;

Усольцев Владимир Ивановичые — «Востоксантехмонтаж» трестын Буряадай монтажна управлениин слесарь-сантехнигүүдэй бригадын бригадир;

Федоров Илья Андреевичые — Кабанскын аймагай «Кабанский» совхозой ахалагша прораб;

Хомякова Зоя Федоровнае — Улаан-Үдын хирпиисын заводой хирпиисэ hуулгагша;

Хубанов Василий Базаровичые — Буряадай барилгын зургаанай барилгын-монтажна № 4 управлениин модошо дархан;

Шабаганов Анатолий Григорьевичые — «Забайкалтрансстрой» трестын барилгын-монтажна № 397 поездын прораб;

Юнусова Надежда Загидуловнае — «Бурятцелинстрой» трестын Каменскын нүүдэл оньhожоруулагдаhан № 590-дэхи колоннын комплексно бригадын бригадир;

Яковлев Алексей Григорьевичые — Кабанскын аймагай Тимлюйн асбоцементнын зүйлнүүдэй заводой машинист.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Б. СЕМЕНОВ.**
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **К. МАСЛОВ.**

...Үдэ хото, Соведүүдэй байшан, 1972 оной августын 11.

КАПИТАЛЬНА БАРИЛГЫН СААШАНХИ ХҮГЖЭЛТ

(Түгэсхэл. Эхниинь 1-дэхи нюурта).

Шэнэдхэгдэн hэльбэгдэhэн предприятинууд үйлэдбэрилгынгээ хүсэнэй ургалтын, гол фонднуудайнгаа hэльбэгдэсын талаар хоёрдохёо урган бодоо гэхээр болонхой.

Эрхүү—Улаан-Үдэ хоёрой хоорондо 220 киловатт напряженитэй электрын элшэ хүсэ дамжуулха холбоо хоёр лини татаhанай үндэhөөр манай республикые Сибиринн нэгэдхэмэл энергетическэ системэдэ оруулха, тиин элшэ хүсөөр хангалга үндэhөөрнь hайжаруулха аргатай бологдоо. Эдэ бүгэдэмнай арадай ажахын бүхы hалбаринуудта, илангаяа хүдөө ажахын үйлэдбэридэ электрын элшэ хүсэ хэрэглэлгые бүри ехэ хэмжээтэй болгохо, ажаhуудалда электрын элшэ хүсэ үргэнөөр хэрэглэхэ арга боломжо хангаа.

Зүүн-Сибиринн түмэр замай Улаан-Үдын отделенние Слюдянка — Мысовая — Улаан-Үдэ — Петровско заводой хоорондохи 471 километрэй зайда электрижүүлхэ хүдэлмэриин үнгэрэгшэ табан жэлэй турша соо бүтээгдэhэниинь барилгашадай, хабсаргагшадай, ашаглалгада оруулагшадай ехэ илалта байгаа. Гэхэтэй хамта поезднуудые электрын хүсөөр ябуулдаг болохоhоо гадна, мүн бүхы станцинуудтахи станциюнно харгынуудые бү... ута болгохо гэхэ мэтэ ехэ хүд...мэри хэхэ арга олгоhон байна.

Манай барилгашад наймадахи табан жэлэй турша соо 1420 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүдые, 36,5 мянган үхибүүдэй hураха шэнэ hургуулинуудай байшангуудые, hургуулиин наhа гүйсөөгүй 8,6 мянган үхибүүдэй хүмүүжүүлэгдэхэ эмхи зургаануудай байрануудые, 1.5 мянган хүнэй эмшэлүүлхэ больницануудые, 23 мянган хүнэй hууха клубууд ба соёлой байшангуудые, 1084 наймаалагшын хүдэлмэрилхэ магазинуудые, 4435 хүнэй гансада hуужа эдеэлхэ столовонуудые, соёлой ба ажаhуудалай бусад олон байрануудые баряа.

Юhэдэхи табан жэлэй туршада барилга-хабсаралгын эмхинүүд капитальна барилгын бүри ехэ программа дүүргэхэ ёhотой байна.

Капитальна хүдэлмэридэ hомологдоhон мүнгэнэй хэмжээн 8-дахи табан жэлэй үедэ ашаглагдаhанhаа 1,6 дахин ехэ болохо.

Тон шухала зорилгонуудай нэгэн—республикын түлишын, элшэ хүсэнэй баазые булюу түргэнөөр хүгжөөхэ асуудал табан жэлэй дүүрэтэр шиидхэгдэхэ ёhотой. Тиихын тулада жэл соо 3 миллион тонно нүүрhэ үгэхэ Холбоолжоной уурхайн барилга дүүргэхэ, Галуута-Нуурай ГРЭС-эй тус тустаа 200 мянган киловатт хүсэтэй хоёр энергоблогые ашаглалгада оруулха шухала.

Амhарта болгогдохо картон үйлэдбэрилгын талаар орон доторхи эгээн томо тоотой Сэлэнгын целлюлозно-картонно комбинадай барилга, тэрэшэлэн хүүргын металл хэрэгсэлнүүдые бүтээхэ Улаан-Үдын заводой барилга түсэбтэ табан жэлэй турша соо сүм ашаглалгада оруулагдаха зэргэтэй. Эдэ предприятинуудай түрүүшын ээлжээнэй барилга бүри мүнөө жэл ашаглалгада оруулагдаха.

1973—1975 онуудай турша соо Улаан-Үдэ хотодо—мебелиин томо үйлэдбэри, гуталай фабрика, гадар хубсаhанай трикотажай фабрика, Галуута-Нуурта—малгайн фабрика баригдаха ёhотой. Байгалай үнэтэ үүлтэрэй загаhадай нөөсые арьбадхалгын ашаг үрыень бүри ехэ болгохо зорилгоор Дэдэ-Ангарта, Баргажанда, Итанцада загаhа үсхэбэрилгын заводууд баригдаха. Эдэниие барихын тула барилга-хабсаралгын тусхай трест эмхидхэгдэжэ бэйнхай.

Түсэбтэ табан жэлэй шэнэ барилгануудай тоодо—хүдөө ажахын машина бүтээлгын завод. Улаан-Үдын оршомдо баригдаха Забайкалиин апатидай комбинат, Прибайкалиин районой Черемшанска горно-шанаржуулгын комбинат ороно. Эрхүү—Находка хоёрой хоорондо нефтьпродуктнуудые дамжуулха сорго республикын территори дээгүүр түсэбтэ табан жэлэй дүүрэтэр татагдажа эхилхэ.

Хүдөөгэй барилгашад ехэ хүдэлмэри бүтээхэ болоно гэбэл, үнгэрэгшэ табан жэлэйхиhээ 1,8 дахин ехэ хэмжээтэй капитальна hомололгын мүнгэн ашаглагдаха. Уhанай ажахын барилгын хэмжээнэй талаар эгээн ехэ—наймадахи табан жэлдэ дүүргэгдэhэнhээ 3,5 дахин ехэ ургалта түйлагдаха. «Бурводстрой» трест Вэшүүрэй уhалалгын, Кабанскын уhалалга-хатаалгын барилгануудые, Молчаново-Гурулевско массивые ашаглалгада оруулха, Борьёогой талын бэлшээринүүдые уhаар хангаха, Түнхэнэй таладахи Хойморой намагые хатааха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдаха ёhотой болоно.

Мяха бүри ехээр абадаг болохо зорилго шиидхэхын тула, мяхан болгогдохо 1 миллион 200 мянган нугаhа жэл бүри тэжээхэ Кабанскын шубуунай фабрикые, жэл соо 2 миллион бройлернуудые үдхэхэ фабрикые, 24 мянган гахай үдхэхэ ба шахаха Прибайкалиин комплексые барижа дүүргэхэ, хүсэд бүрин ашаглалгада оруулха, тэрэшэлэн түрэдэг 500 мянган тахятай болгон Сотниковско шубуунай фабрикые үргэдхэхэ. мал ажалай бусад олон байрануудые бариха шухала байна.

Байрын гэрнүүдые соёлой, ажаhуудалай барилгануудые бодхоолгодо мүнгэ hомололгын хэмжээн нилээд ехэдхэгдээ. Наймадахи түсэбтэ табан жэлэйхидэ орходоо, республика дотор байрын гэрнүүдые ашаглалгада тушаалга 18 процентээр үргэдхэгдэхэ, больницанууд — 20 процент ехээр, hургуулида ороогүй хүүгэдэй эмхи зургаануудай барилганууд 1.8 дахин үргэнөөр ашаглалгада тушаагдаха байна.

Түсэбтэ табан жэлэй турша соо «Аршан» гэжэ шэнэ курортын бүлэг барилга, Котокель нуур дээрэ амаралтын байшан, пионернүүдэй республиканска ордон, буряад драмын театр, Улаан-Үдын городской, Железнодорожно, Хяагтын районно больницанууд, мүн бусад барилганууд ашаглалгада үгтэхэ ёhотой.

Дээрэ хэлэгдэhэнhээ харахада, республикын барилгын организацинууд үргэн далайсата хүдэлмэри бэелүүлхэ зэргэтэй.

Барилга-хабсаралгын хүдэлжэ байгаа организацинуудай хүсэ шадалые улам үргэдхэhэнэй, шэнэ организацинуудые байгуулhанай ашаар лэ барилгашад урдаа табиhан зорилгонуудаа амжалтатайгаар шиидхэхэ байна.

Кадрнуудай мэргэжэл дээшэлүүлhэнэй, түбхын түрүүлэн профессионально-техническэ hуралсалай системэдэ мэргэжэлтэй барилгашадые олошоруулhанай, барилгын организацинуудта тэдэниие бэлдэhэнэй ашаар барилгын организацинуудые хангалга энэ талаар шухала үүргэтэй.

Кадрнуудай мэргэжэл дээшэлүүлгын, барилгашан бүхэнэй 2-дохи, 3-дахи мэргэжэл шудалалгын хэрэг шухала удха шанартай. Энээнэй ашаар барилгын олонхи организацинуудта мүнөө болотор хангалтагүй байhан хүдэлмэриин шанарые дээшэлүүлхэ, ажалай сагые аша үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ арга олгогдоно.

Шэнэ кадрнуудаар барилгануудые хүсэлдүүлхэ тухай анхарал хандуулхадаа, партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд барилга дээрэ хүдэлhэн кадрнуудые тогтоонижоруулха, коллективүүдэй гэшүүдые идейно-политическэ талаарнь хүмүүжүүлхэ хэрэгые шангадхаха, барилгашадай ажаhуудалые hайжаруулха шухала.

Үйлэдбэриие саашадань индустрижүүлхэ—барилгые үргэлжэдэнь ябуулха, хүндэ хүшэр хүдэлмэриие оньhожоруулха, барилгын гаргашануудые хороохо, ажалай бүтээсэ улам улам түргөөр дээшэлүүлхые хангаха, хабсаргамал аргаар барилга хэхэ гээшэ республика дотор капитальна барилгын хүгжэлтын гол шэглэл болоно. Энээнтэй дашарамдуулан барилгын индустриальна үндэhэ hууриие хүгжөөхэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэ барилгын организацинуудай, партийна комитедүүдэй анхаралда табигдана.

Хэрбээ урда жэлнүүдтэ мүнгэ зөөри багаар hомолhонhоо энэ хүдэлмэриин хойшо татагдадаг байгаа haaнь, мүнөө үедэ барилгын индустриин барилгануудые хэлгэдэ үргэн харгы нээгдэнхэй. Ажал хэрэгэй амжалта барилгашадhаа, hомологдоhон мүнгэ зөөри гүйсэд ашаглалгаhаа дулдыдана.

Түсэбтэ табан жэлэй турша соо баазая хүгжөөхын тула Буряадай барилгын управленидэ 17 миллион түхэриг, тэрэ тоодо байгша ондо 3,5 миллион түхэриг шухала хэрэгтэй. Түсэбтэ табан жэлэй дүүрэтэр ехэ панельтэй байрын гэрнүүдые барилга жэлдээ 50 мянгаhаа 150 мянган дүрбэлжэн метр болохо ёhотой. Оньhожоруулгын, үйлэдбэриин-техническэ бүридхэлгын бааза, товарна бетон ба растворой автомадаар хангагдаhан завод, модо болбосоруулгын завод, мүн бусад барилганууд ашаглалгада үгтэхэ юм.

«Бурятцелинстрой» трест 11 миллион түхэригэй барилга хэхэ, 40 мянган кубометр хабсаргамал түмэр-бетон, 60 мянган кубометр перлитобетон ханын панель гаргаха гол бааза, модо болбосоруулгын ехэ цех барижа хүсэндэнь оруулха ёhотой. «Межколхозстрой» нэгэдэл, «Бурводстрой» трест, промышленна перлитобетон панельнүүдые гаргадаг цех, «Буржелезобетон» нэгэдэлэй элhэ хайр малтан абадаг карьер түмэр-бетон зүйлнүүдые гаргадаг заводуудые бариха ёhотой.

Түсэбтэ табан жэлнүүдтэ Гряэнухын хирпиисын завод (жэлдээ 50 миллион хэhэг хирпиисэ гаргаха) баригдаха, оньhожоруулагдамал шэлэй заводто шэл блогуудые үйлэдбэрилгэ эмхидхэгдэхэ зэргэтэй.

Бусад бүхы барилгануудтай сасуулхада, ооhэдын баазануудай барилгануудые хэлгэ үргэн далайсатайгаар ябуулагдаха ёhотой.

Индустриальна баазын хүсые улам ехэдхэлгэдэ анхарал хандуулхадаа, барилгын индустриин ба барилгын материалнуудай хүдэлжэ байгаа предприятинуудай үйлэдбэриин аша туhые дээшэлүүлхэ бии байгаа бүхы арга боломжонуудые үргэнөөр ашаглаха шухала.

Болбосон түхэлтэй бололгын түсэбүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэхэдээ, республикын барилга-хабсаралгын организацинуудай, барилгын материалнуудай болон барилгын индустриин промышленностиин предприятинуудай коллективүүд барилгын далайсые, хүдэлмэриин хэмжээе жэлhээ жэлдэ улам бүри үргэдхэнэ.

1970 онойхидо орходоо, шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ барилгын хүдэлмэридэ 14 процентээр ехэ мүнгэн hомологдоо, барилга-хабсаралгын хүдэлмэри — 13 процентээр, гол жасануудые ашаглалгада тушаалга 16 процентээр үлүүлэн дүүргэгдээ.

Байгша ондо республика доторнай хэгдэхэ барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин хэмжээн нёдондо жэлэйхиhээ 23 процентээр үргэдхэгдэхэ ёhотой.

Буряадай барилгын захиргаанай коллективтэ — 41 процент, оньhожоруулагдамал 56-дахи колонноdo — 1.5 дахин, Галуута-Нуурай ГРЭС-эй барилгашадай коллективэй хүдэлмэриин хэмжээн 3 шахуу дахинаар ургаха байна. «Бурятцелинстрой», «Бурводстрой» трестнүүдэй, «Межколхозстрой» нэгэдэлэй болон барилгын, хабсаралгын бусад организацинуудай коллективүүд ажал хүдэлмэреэ нилээд hайжаруулhан байха юм.

Эдэ бүхы ажал хэрэгүүдые бүтээлгэ барилгануудай хүдэлмэришэн, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэ бүхэнhөө, профсоюзай, партийна организацинуудhаа ажалайнгаа сагые, бии байгаа техникээ аша үрэ ехэтэйгээр ашаглаха, ажалай эмхидхэл ба үйлэдбэриие али бүхы талаарнь hайжаруулха тухай үдэр бүри анхаралаа хандуулхыень эрилтэ табина. Зелиноградай Злобиной бригадын барилгашадай ажахын тоосооной дүй дүршэл республикын барилгануудта үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэхэ ёhотой.

Халаанай, hарын даабаринуудые үлүүлэн дүүргэхын түлөө, түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдые дүүрэн хүсөөрнь хүдэлгэхэ, шэнэ барилгануудые ашаглалгада тушааха арга олгодог үргэн нииты творческо үүсхэлые хүгжөөхын, ажалайнь эдэбхиие дээшэлүүлхын түлөө барилгашадай дунда социалис мүрысөө hайжаруулха хэрэгтэ барилгануудта анхарал ехээр хандуулагдаха зэргэтэй.

Барилга-хабсаралгын организацинуудай эхэнхи хубинь урдаа табиhан зорилгонуудаа амжалтатайгаар шиидхэнэ гэжэ түрүүшын хахад жэлэй хүдэлмэриин дүнгүүд харуулна.

Гэр барилгын комбинат, «Бурятцелинстрой» трест, «Межколхозстрой» нэгэдэл, 397-дохи, 554-дэхи барилга-хабсаралгын поезднууд, «Иркутсклесстрой» трестын Баргажанай СМУ ба бусад тэрэ тоодо ороно.

«Сибхиммонтаж», «Сибэлектромонтаж», «Востоксантехмонтаж» трестнүүдэй управленинүүдэй коллективүүд субподрядна организацинуудай дунда түсэбүүдээ амжалтатайгаар дүүргээ.

Барилгашадай, хабсаргагшадай олон арбаад бригада абаhан уялгануудаа дүүргэхэдээ, ехэ амжалтануудые түйлаhан байна. Буряадай барилгын управлениин 1-дэхи СМУ-гай Социалис Ажалай Герой Борис Алексеевич Полторацкиин хүтэлбэрилдэг комплексно бригада тэрэ тоодо ороно. Гэр барилгын комбинадай бригадир Владимир Нусевич Кулинецэй комплексно бригада, 56-дахи оньhожоруулагдамал колонный Василий Петрович Родионовой хүтэлбэрилдэг бригада, 590-дэхи оньhожоруулагдамал нүүдэл колонный Таисия Ефимовна Поповагай хүтэлбэрилдэг штукатурнуудай бригада, «Бурятцелинстрой» трестын 173-дахи оньhожоруулагдамал нүүдэл колонный РСФСР-эй габьяата барилгашан Григорий Михайлович Бардаковой бригада, Ремстройтрестын механизацилгын участогай экскаваторщик Намжил Цыбикович Гармаев болон бусад тэрэ тоодо ороно.

II кварталда Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгөөр РСФСР-эй Барилгын министерствын коллегиин ба профсоюзуудай ЦК-гай шиидхэбэреэр «Бурятцелинстрой» трестын гурбадахи СМУ-гай коллективтэ хоёрдохи hуури олгогдожо, хоёрдохи мүнгэн шан барюулагдаа, энэ трестын автобазада гурбадахи шан олгогдоо.

«Главвостоксибстройн» коллегиин шиидхэбэреэр Буряадай барилгын управлениин гэр барилгын комбинадай коллективтэ гурбадахи hуури олгогдо... шан барюулагдаа.

Тимлюйн цементын ко... лектив СССР-эй Бари... риалнуудай промыш... министерствын, профс... гай дамжуулгын Ула... шагнагдаба.

Түрүүшын хахад жэл... соо республика дотор б... гол жасануудые ашагл... шааха хахад жэлэйнгэ... дүүргэhэн байна. Ба... нүүдые ашаглалгада ту... сэбөө подрядна орган... үлүүлээ.

Нёдондо жэлэй энэ... сасуулхада, барилга-ха... хүдэлмэри 18 проце... ехээр хэгдэhэн байна... түйлагдаhан ургалта... галтагүй байhаар, — б... саралгын түсэб оройдо... центээр дүүргэгдээ бшу...

Нёдондо жэлэй түрү... хадайхиhаа барилга-ха... хүдэлмэриие 20 проце... хэhэн Буряадай бари... лени, Галуута-Нуурай... барилгын управлени... строй» трест, 34-дэхи... 834-дэхи барилга-ха... поезд гээгдэжэ ябагша... ороно.

Барилга-хабсаралгын о... ганизацинуудай ажалай... дэ, үйлэдбэридэ, онь... ашаглалгада ехэ дутуу... бии гэжэ түрүүшын ха... түсэбэй дүүргэлтын дүн... хэйлэн харуулаа.

Барилга бүхэндэ, ... саралгын организаци... кадрнуудай дутагдал... иимэ дутагдалнуудые... яашье болохогүй. Эдэ... данууды усадхахын т... ла хэмжээнүүдые аба... рилгашадай коллектив... хүндын хэрэг болоно.

Гайхамшагта h... СССР-эй байгуулагдаh... лэй ойе нэрэтэй сол... тахын түлөө социалис... барилгын материалну... мышленностиин предпр... барилга-хабсаралгын ... нуудай коллективүүдтэ... дэлгэржэ байна.

Ойн баярта жэлэй т... жалтатайгаар дүүргэлг... риин шэнэ хүсэнүүдые... гэрнүүдые, соёлой-аж... барилгануудые ашагла... шааха болзорые хоро... сэгшэдэй гол зорилго б... той.

ХҮДӨӨГЭЙ ШАРАЙ ХУБИЛНА

hүүлэй үедэ хүдөө нютагуудта ехэ барилга хэгдэнэ. Ганса мүнөө жэлдэ ороноймнай хүдөө барилгашад 4 миллиард түхэригэй барилга хэхэ даабаритай.

Манай «Бурятцелинстрой» трестын барилгашад энэ шухала хэрэгтэ хубитаяа оруулалсажа байнхай. Барилгашаднай байгша оной долоон hара соо 10 миллион түхэригэй барилга хэхэ даабаряа 10 миллион 108 мянганда хүргэhэн юм. Тиигэжэ жэлэй эхинhээ 1400 эбэртэ бодо малай, 2200 гахайн орохо байра, 10.200 хониной багтаха кошара, 42 мянган тахяа, 12 мянган кролик үдхэхэ фермэнүүд баригдажа ашаглалгада үгтөө.

hаалишад, хонишодой орохо 12.301 дүрбэлжэн метр талмай ээлхээр гэрнүүд, 964 үхибүүдэй hураха hургуулиин байшан, бэшэшье олон барилганууд хэгдэhэн байна.

Түргэнөөр, hайн шанартайгаар барилга хэхэ гэжэ манай трестын барилгашад оролдоно. Эдэнэр шэнэ онол арга үргэнөөр хэрэглэнэ. Хүдэлмэриин үнэтэ сагые гээхэгүй гэжэ хүсэл оролдолго гаргана.

hүүлэй үедэ хүдэлмэриин сагмиин гээхэ ушар 12 процентээр доошолоо. Энэ талаар Хурамхаанай барилга-хабсаралгын 3-дахи управлениин хүдэлмэришэд ехэхэн юумэ хээ. Жэшээлхэдэ, И. О. Колмаковой хүтэлбэрилдэг бригадын дархашуул хоёр бүлэ айлай орохо гэрэи торхо 30 үдэрэй туршада бариха аад, оройдоол 20 үдэр соо дүүргэнэ. Эдэнэр мүнөө октябрь hарын түсэбөөр барилга хэжэ байнхай. Тэдэнтэй мүрысэдэг Л. И. Зверьковой бригадын барилгашад мүн лэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ, үдэр бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэдэг байха юм. В. А. Любовниковой бригадын хабсаргагшад hара бүриингөө даабари 50—55 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, бүхы ажалаа эрхим шанартайгаар бүтээдэг байха юм. Иимэ түрүү хүдэлмэришэд Хурамхаанай 3-дахи СМУ-да олон аад даа. Эдэнэр долоо hарын түсэбhөө гадуур 3 кошара, 200 эбэртэ бодо малай орохо байра, 1200 дүрбэлжэн метр талмай байрын гэр барижа ашаглалгада тушаагаа.

Хурамхаанай 3-дахи СМУ-гай барилгашад hара бүри даабаряа үлүүлжэ, социалис мүрысөөндэ эрхимлэhэн лэ байдаг. Үнинэй коммунист Василий Александрович Петелин арбаад жэлэй туршада энэ управлениин коллективые хүтэлбэрилнэ. Түс управлениин хүдэлмэришэд байгша он соо 1 миллион 740 мянган түхэригэй барилга хэхэ даабаритай. Энэ даабаряа бэелүүлхэшье.

589-хи оньhожоруулагдамал нүүдэл колонный барилгашад түрүүшүүлэй зэргэдэ ябалсана. Эдэнэр байгша оной долоо hарын даабари болзорhоо 5 хоногоор уридшалан дүүргэhэн юм. 1 миллион 507 мянган түхэригтэ барилга хэхэ жэлэйнгээ даабари, декабриин 25-да дүүргэхээр уялга абанхай.

Галуута нуурай 697-хи нүүдэл колонный барилгашад Сэлэнгын аймагай ажалшадта, нүүрhэшэдтэ барилга хэдэг. Эдэнэр муу бэшээр ажаллажа байнхай. Байгша оной долоон hара соо 1 миллион 120 мянган түхэригэй барилга хэжэ, хараалагдаhан түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ. Энэ колонный барилгашад Сэлэнгын аймагай ажахынуудта нилээд олон кошарануудые, эбэртэ бодо малай байрануудые, малшадай байрын гэрнүүдые бариhан байха. Байгша он соо 1 миллион 980 түхэригтэ барилга хэхэ зорилготой.

«Бурятцелинстрой» трестын барилгашадай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ. Байгша оной хоёрдохи квартал соо барилгашаднай хэзээ хэзээнэйхиhээ эдэбхитэйгээр ажаллаа. Хараалагдаhан барилгануудаа болзор соонь ашаглалгада тушааhан байнабди. Энээниемнай РСФСР-эй хүдөөгэй барилгын, барилгын материалнуудай министерство, профсоюзай ЦК үндэрөөр сэгнэжэ, хоёрдохи мүнгэн шан барюулаа бэлэй.

Манай барилгашад байгша он соо 17 миллион түхэригэй барилга хэхэ даабаритай. Энэнь нёдондо жэлэйхиhээ 2 миллионоор ехэ юм. Энэ даабаряа декабриин 28-да дүүргэжэ, СССР-эй 50 жэлэй ойе амжалтатайгаар угтахаар зоригжонхойбди. Долоо hарын дүн хараад үзэхэдөө, барилгашад угэдөө хүрэхөөр лэ хэбэртэй.

Хүдөө нютагуудые болбосон түхэлтэй болголсохо шухалын шухала хэрэгтэ хубитаяа оруулалсажа байhан хүдөө барилгашад заншалта hайндэрөө баяр баясхалантайгаар тэмдэглэнэ.

А. ДОЛОТОВ,
«Бурятцелинстрой» трестын түсэблэлгын таhагые даагша.

Эршэ шангадана

«Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй барилгашад республикымнай олохон ажахынуудта барилга хэнэ. Эдэнэр байгша оной долоон hара соо 5 миллион 940 мянган түхэригэй барилга хээ гэхэ гү, али 600 эбэртэ бодо малай фермэ, 2400 хониной кошара, 2500 дүрбэлжэн метр талмайтай теплицэ, 1320 дүрбэлжэн метр талмайтай гэрнүүдые барижа ашаглалгада тушааhан байха юм. Манай «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй барилгашад түргэнөөр, hайн шанартайгаар барилга хэхэ гэжэ эрмэлзэдэг.

Сэлэнгын нүүдэл колонный барилгашад hара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэнэр hайн шанартайгаар барилга хэжэ, ашаглалгада тушаадаг болонхой. Байгша оной хоёрдохи кварталай дүнгөөр энэ колонный барилгашад дамжуулгын Улаан туг мүнгэн шантайгаар абаhан юм. Баргажанай барилгын организациин, Захааминай нүүдэл колонный барилгашад социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябаhаар. Манай «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй барилгашад юhэдэхи табан жэлэйнтээ хоёрдохи жэлэй даабари болзорhоонь урид дүүргэжэ, СССР-эй 50 жэлэй ойе ажалай бэлэгүүдээр угтахын тула үдэр бүри улам эршэмтэйгээр хүдэлнэ.

П. БУТУХАНОВА.

ЭДЭБХИТЭЙ АЖАЛАЙ ҮРЭ hАЙН

Байгша оной түсэбhөө гадуур 500 мянган хирпиисэ гаргажа, СССР-эй 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэhэн социалис уялга Улаан-Үдын хирпиисын заводой коллектив абаhан юм.

Долоо hарын дүн гаргаад үзэхэдэ, манай заводой хүдэлмэришэд даабариhаа гадуур 1 миллион 580 мянган хирпиисэ бүтээhэн байха юм. Владимир Чимитович Чимитовэй хүтэлбэрилдэг 2-хи участогай хүдэлмэришэд долоо hарынгаа даабариhаа гадуур аяар 1,250 мянган хирпиисэ гаргажа, баясамаар hайн амжалта түйлаа. Эдэнэр 2-хи кварталай дүнгөөр дамжуулгын Улаан туг мүнгэн шантайгаар абаа бэлэй. Энэ участогай хүдэлмэришэд июль hара соо бүри эдэбхитэйгээр хүдэлөө.

В. Казаков, С. Мункуева гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадануудай хүдэлмэришэд мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. hаяшаг энэ түрүү бригаданудай коллективүүдтэ коммунис ажалай үндэр нэрэ зэргэ олгогдоо бэлэй.

Заводоймнай коллектив түйлаhан амжалтаараа hанаагаа заhангүй, улам эдэбхитэйгээр ажаллана. Эдэнэр барилгашадай заншалта hайндэрые ажалай бэлэгүүдээр угтаба.

В. ЯНЬКОВА,
Улаан-Үдын хирпиисын заводой профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ.

Үдэрэй халаан дүүрэхэ дүтэлжэ байба. Тиигэбэшье барилгашад ехэл сүлөөгүй хүдэлнэд. Цементын холисо асарhан машинанууд hубарилдаhан зандаа. Хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдые хэхэ шэнэ заводой байшангай дотор талын хүдэлмэри бүтээжэ байhан барилгашад, хабсаргагшад хүдэлмэриин минута бүхэниие хүсэдөөр хэрэглэхэ гэжэ оролдоно бшуу. Тиишьегүй яаха гээшэб! Энэ томо заводой барилгые болзор соонь дүүргэжэ, ашаглалгада тушааха хэрэгтэй. Сибириин хүүргэ баригшад энэ заводой продукци хүлеэжэл байна ха юм. Барилгашад заводойнгоо түрүүшын ээлжээниие байгша оной дүрбэдэхи кварталда ашаглалгада тушааха зорилготой.

ШЭНЭ ЗАВОДОЙ ЦЕХ СООhОО

ФОТОРЕПОР...

— Заводой цехүүд соо крануудые тодхожо байнабди. Зарим цехүүдтэ 100, 50 тонно ашаа үргэхэ шадалтай орёо нарин приборнуудаар хангагдаhан крануудые тодхообди. Цехүүд соо оньhон түхеэрэлгэнүүдые тодхохо чертёжнуудые hаяхан абаабди. Ингээд лэ эгээл харюусалгатай ажал бүтээжэ эхилхэмнай,—гэжэ барилга хабсаралгын 802 поездын, 34-дэхи отрядай, мастер П. К. Корень хөөрэнэ. Энэ отрядай барилгашад уhа, голнууд дээгүүр нилээд олон хүүргэнүүдые бариhан юм. Мүнөө эдэ хабсаргагшад халаан бүриингөө даабари 15—20 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана.

Шэнэ завод бодхоолгодо барилга хабсаралгын 834-дэхи поездын олон хүдэлмэришэд хабаадалсаа. Михаил Яковлевич Львовой (зураг дээрэ) даадаг бригадын бетонщигууд заводой hуури табилсаhан байна. Тэрэ гэhээр гурбан жэл үнгэрбэ. Энэ саг соо заводой барилгада хэды мянган кубометр бетон шудхагдаа гээшэб! Жэшээлбэл, Львовой бригадынхид (дорохи зурагтань) энэ жэлэй эхинhээ дүрбэн гектар талмай бетоноор хушаhан байха юм.

— Хүбүүднай мүнөөдэр яhала hайнаар хүдэлөө, 60 кубометр бетон хэрэглэжэ шадаабди. Заримдаа 70 кубометртэ хүргэдэг байнабди,—б... гадир Михаил Яковле... сэдьхэлээ хананги хэ... ажал хүдэлмэри ту... нихоноор, ойлго... хөөрэнэ. Иимэ томо... рилсаhан юрын хү... хүнэй ажалаар, ал... гүүдээр омогорхон ... лэйб.

М. Львов, В. ... гэгшэдэй даадаг бр... барилгашад Зүүн-С... мэр замай Улаан-Үды... ниие электрижүүлхэ ... ридэ хабаадалса... Локомотив-вагон з... заводой, локомоти... цехүүдые үргэдхэ... Үндэр мэргэжэлтэй... ажалша зондо иимэ ... гатай ажал даалга... бшуу. Энэ найдал... сэхэ ажалаар харю... эдэнэр оролдодог.

М. Я. Львовой бр... тонщигууд юhэдэхи ... лэйнгээ даабари 4... дүүргэхээр социалис ... hан юм. Энэ уялга... дээрэнь бэелүүлхын ... эршэмтэйгээр хүдэл... эдэнэр ноябрь ... бөөр ажаллана. Т... рысэдэг Василий К... вич Федоренкын ... муу бэшээр ажалла... бүриингөө даабари 20-... центээр үлүүлэн ... байха юм.

Барилгашад сүлөө ... хүдэлжэл байнад. З... рүүшын ээлжээнэй ... хананудынь сагаан ... будаатай. Барилга ... гын 196-дахи поезд... Афанасенкын даадаг ... шэрдэгшэ басагад ... оньhон аргаар будаа...

— Мүнөөдэр 100 ... метр хана будаабди. ... дүүрэтэр үшөө 10 ... метр хана будахам... бэл даабаряа 27 пр... үлүүлэн дүүргэхэ... басагад хэлэнэд.

Барилгын алишье ... ерэхэдэ хүдэлмэриш... досотой hайнаар хүд... хань харагдана. Эд... дойнгоо барилгые с... соонь дүүргэжэ, аш... тушаагаад, СССР-эй 5... ойе ажалай бэлэгүүд... гэжэ эрмэлзэнэд. Ү... үдэшэ оройшье ... нишэ яарана. Эд... найнгаа даабари д... гөөр гэртээ тарада... юм. Барилгашад... шад жэлэй эхинhээ 1... 300 мянган түхэригэ... хээ. Эдэнэр өөhэды... дэрые ажалай амжа... угтажа байhандаа ... нууд.

К. ЖАМ...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг заводой барилгашад бетон-бэлдэгшэд (зүүн гарhаа) В. Орлов, И. Кабанаев, В. Ратников, В. Занячин, В. Стрекалов.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ПУБЛИЦИСТИКЭ

МАНАЙ ҺАЙНДЭРНҮҮД

КАЛЕНДАРИИН хуудаhануудые иража hууxада, улаанаар барлагдаhан үдэрнүүд нилээд олон байдаг. Эдэ манай hайндэрнүүд, түүхэдэ ороhон үдэрнүүд, гайхамшаг үйлэ хэрэгүүдэймнай суурян болоно.

Минии нэгэ танил хүн нэгэтэ иигэжэ хэлээ hэн.

— Һайндэрнүүднай дан олон болошоо бэшэ гү? Угайдхадаа долоон хоногтоо хоёр дахин амарнабди. Ажал хэхэ сагнай үлэнэгүйл.

Тэрэ хүндэ юуншье гэжэ тиихэдэ хэлээгүй hэм. Ойлгуулха, тайлбарилха гээ hаам, үгэ олдохо байгаа hааб даа.

Манай hайндэрнүүд... Эдэ үдэрнүүдэй удха шанар, үүргэ тухай бодолгото боложо hууxадам, түүхэдэ ороhон хэдэн ушар hанагдаад орхино.

Агуу уран зохёолшо Алексей Максимович Горькиин бэшэhэн «Клим Самгинай ажабайдал» гэжэ номые уншахада, Ходынкада болоhон шуhата ушар тухай хэдэн олон хуудаhаниинь хөөрэнэ.

1896 оной май hара. Россин hүүлшын хаан хоёрдохи Николай гэгшэ хаан шэрээдэ hууhантаяа дашарамдуулан, Ходынкын талада ехэ «найр» хэхэ гэжэ шиидээ ха: хэдэн олон боошхо улаан архи миинтээр табиба. Юун болоо гэжэ hананат? Эндэ сугларhан хахад миллион тухай тоотой хүн зон хаанай «хайра» — миинтэ архида тэгүүлжэ, хашасалдажа, үхэр мал мэтээр түрисэлдэhэн, дэбhэлсэhэн байна бшуу. Хоёр мянган хүн гансата үхэжэ, арба мянга гараниинь хүндөөр гэмтэhэн, эрэмдэг болоhон юм.

«Мяхаараа бурхан болоhон» тэрэл Николай хаанаинь 1905 оной январиин 9-нэй үглөөгүүр ямар захиралта үгөө hэм?! Хаанhаа хайра гуйжа ерэhэн хэдэн зуун хүдэлмэришэдэй шуhан Петербургын гудамжа hайса будаа hэн. Долоохон жэл үнгэрөөд байхада, тэрэл хаанаймнай зарасанар Лена мүрэнэй алтанай приискэ дээрэ хэдэн зуун хүдэлмэришэдые буудажа алаа.

Шуhата үдэрнүүд. «Шуhата үдэрнүүд» гэгдэн түүхэдэ ороhон үдэрнүүд. Хүн түрэлтэнэй байгаал сагта мартагдахагүй, арад зоной, ажалшадай дайсан —империализмын байгаал сагта дабтагдаха шуhата үдэрнүүд. 1914, 1939 онуудта дэлхэйн хоёр дайнай эхилhэн харата муухай үдэрнүүд. 1945 ондо Японой Хиросима, Нагасаки хотонууд дээрэ атомна бомбо хаяhан, оло мянган хүнэй үхэhэн үдэр.

ҺҮРӨӨТЭ 1941 оной ноябриин 7-ной үдэрые совет хүнүүд хэзээдэшье мартахагүй. «Хүрин тахал» — фашистнууд Эхэ оронoймнай ниислэл Москва хотын газаа орожо ерэнхэй байгаа. Тэрэ үдэр Улаан Талмай дээрэ болоhон парад-жагсаал тухай зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгэнгүй дурдахын аргагүй. Энэ жагсаал хадаа омог совет арадай, большевигүүдэй арюун хэрэгые, Ленинэйнгээ hургаалда үнэн сэхэ байhые эли тодоор мандуулан харуулаа hэн. «Манай хэрэг тон зүб», «Бидэ илахабди!» гэжэ тиихэдэ тангариглаа hэмди.

1896 ондо Ходынкада болоhон ушар 1941 оной ноябриин 7-до Улаан Талмай дээрэ үнгэрhэн парад-жагсаал хоёрые зэргэсүүлхын аргагүй, тад ондоонууд. Ходынкада ерэhэн хүн зониие хоёрдохи Николай хаан хаанаhаа мэдэхэ бэлэй. «Үндэр түрэлтэ романовтанай үри hадаhан» тэрэ арад зонhоо ходо айжа ябадаг, үзэн ядадаг hэн хойноо архяар hогтоожо, алдар соло, этигэл найдабари бэдэрээ ха юм. Хүн зон хаан хоёрой хоорондо ямар холбоо харилсаан байгаа юм?! Арадуудые дарлажа, тэдэнэй шуhа, хүлhэ hорожо hууhан хаан засагтанаи хэзээдэшье зоной тала хараагүй, харадаггүй байhаниинь хэндэшье мэдээжэ ёhотой.

Ходынкада ерэhэн хүнүүдэй hонирхол ойлгосотой: заримаиинь миинтэ архида hанаатай, нүгөөдүүлынь бэлэг сэлэгтэ дуратай, бэшэниинь — мийл hонирхоошод. Тиимэл дээрэhээ хаан шэрээдэ hуулгын «найр» шуhата үдэр боложол hалаа ха юм.

Харин 1941 оной ноябриин 7-ной үдэр. Улаан Талмай дээрэ ерэhэн хүн зон хадаа түрэл парти, правительстводоо үнэн сэхэ, этигэдэг, найдадаг, коммунис үзэл сурталай түлөө hүүлшынгээ амисхаал болотор тулалдахаар бэлэн байhанаа харуулхаяа шиидэнгеэр тэрэ жагсаалда гараа ха юм.

Ноябриин 7-ной hайндэр хадаа манай арадай эгээл ехэ hайндэрынь болоно бшуу. Агуу Ленинэй сэсэн мэргэн партиин хүтэлбэри доро ажалшадай түрүүшын гүрэн энэ үдэр мүндэлөө hэн.

Ноябриин 7—агууехэ hайндэрнай. Теэд ганса бэшэ. Манай календарь соо улаанаар бэшэгдэhэн үдэр олон. Эдэмнай—hайндэрнүүд. Эдэнэр бултадаа нэгэл шэнжэтэй: манай революциие магтан дуулана, хүнэй ажал хүдэлмэриин соло дуудана. Эдэ hайндэрнүүдэй олонхинь Совет засагай үедэ бии болоо. Жэшээлхэдэ, мэргэжэлтын hайндэрнүүдые тоолоо hаа, нилээд олон даа. Металлург, барилгашан, шахтёр, загаhашан, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшын, багшын, сэрэгшэдэй үдэрнүүдые жэл бүхэндэ тэмдэглэнэбди. Энэ үдэр коллектив бүхэндэ баярай суглаан үнгэргэгдэжэ, эрхим, түрүү хүнүүднай, мэргэжэлтэд, нүхэднай Хүндэлэлэй грамота, нэрэ зэргэ, шагнал, бэлэгүүдтэ хүртэнэ. Онсо шалгарагшадынь түрэл правительствынгаа орден, медальнуудые үбсүүндээ яларуулна.

МАНАЙ ОРОН дотор, коммунизм байгуулжа байгаа агуу энэ сагта, шэнэ hайндэрнүүд, ёhо заншалнууд олоор мүндэлөө.

Мүноо хаанашье ябахада, иимэ hайндэрнүүд үргэнөөр тэмдэглэгдэнэ: колхоз гү, али совхоздо Һаалишанай, Хонишоной, Механизаторай үдэр үнгэргэгдэнэ. Һанаад үзэе. Октябриин революциин урда тээ гү, али мүнөөнэйшье капиталис оронуудта иимэ юумэн гэжэ огто үгы ха юм.

Хүдэлмэришэн болоhонтойнь амаршалга баярай суглаан манайшье республикын предприяти, завод, фабриканууд дээгүүр hүүлэй үедэ олоор үнгэргэгдэдэг болоо. Комсомол-залуушуулай түрэ, жабхалан оршон байдалда паспорт барюулга, түрүүшын бураздаагай үдэр, область, республиканuудай түбтэ районой соёл культурын үдэрнүүдые үнгэргэлгэ болон бусадшье hайндэрнүүд хадаа Совет засагай тогтоhонhоо хойшо үнгэрhэн хугасаада коммунис байгуулалтын үедэ мүндэлhэн, бии болоhон байна бшуу. Түрүү үзэл суртал, коммунис ёhо гурим, совет хүнэй абари зан—эдэ бүгэдэниие hайндэрнүүднай эли тодоор харуулна бэшэ гү?

Октябриин агуу революци түүхэдэ шэнэ хуудаhа ираха зуураа, шэнэ hайндэрнүүдые олоор бии болгоо. Арадай урданай hайн hайхан ёhо заншалнуудhаа коммунистнууд хэзээдэшье арсаагүй, арсанагүй, арсахагүй. Зуун жэлнүүдэй гүн ехэ далайе гаталжа ерэhэн арад бүхэн өөрын hайн hайхан ёhо заншал, гуримуудтай байдаг. Манай буряад арадшье хэр угhаа хойшо hур харбадаг, шэнэ гэрэн наада эмхидхэдэг гэхэ мэтын олон найр зугаатай байгаа ха юм. Мүнөөшье, Совет засагай үедэ эдэ hайндэрнүүд яhала үргэнөөр тэмдэглэгдэнэ.

Урданшье, мүнөөшье хүбүүдые сэрэгтэ мордохуулдаг, үдэшэдэг hэн. Урдань ямар байгааб? Хорин табан жэлдэ ошоhон хүбүүгээ уй хай, уhан нюдөөр үдэшэдэг бэлэй. Хаанта засагайхидай хара мэхэдэ ороhон тэрэ үеын сэрэгшэд хубсалуулжа, хооллуулжа байhан арад зон тээшээ буу шагаадаг, олонхи ушарта буудадаг байгаа. Харин мүнөө ямар байдал үзэгдэнэб? Совет Армида гү, али Далайн Уhан-Сэрэгэй флодто хүбүүгээ үдэшэлгэ ёhотой hайндэр болонхой бэшэ аал? Зүб даа. Манай сэрэгшэд—арад зонойнгоо амгалан байдал, ажал хэрэгэйнь, зол жаргал, эрхэ сүлөөгэйнь сахюулшад.

ҺАЙНДЭРНҮҮДНАЙ олон даа. Манай арад зон парти, правительствынгаа хүтэлбэри доро коммунизмын hайхан ордон амжалтатайгаар барижа, ажаллахашье, амархашье, hурахашье дүүрэн эрхэнүүдтэйгээр ажаhуuна.

Амарха эрхэ... Һайндэрнүүдтэй үедэ арад зонойнгоо уран бэлигые харанабди. Уран hайханай бүлгэм гээшэмнайл одоол манайда ехэл хүгжэлтээ абанхай.

...Һайндэрнүүдээ яажа үнгэргэнэбибди? Энэ асуудал табихада, зарим хүнүүд хэлэжэ болохо: «Һайндэр ха юм, хайшаншье гэхэдэм, хэдышье архидахадам, хэндэ ямар хамаа байгаа юм?». Алкоголизм, архидалгатай тэмсэлгые улам шангадхаха тухай Тогтоол парти, правительствамнай ехэл саг соонь, зүбөөр абаба. Һанаад үзэе. Заримдаа үнгэрнэ бэшэ гүбди? Һайндэрэй үшөө болоодүй байхада, үгышье hаа, үни үнгэрhэн хойно hогтуу заримашуулые харахаш. Тэдэшни hайндэрөө угтуулан гү, али үдэшэн сэнгэжэ ябана гээшэ. Хэнhээшье нюултагүй. Һайндэр бэшэ, юрын үдэрнүүдтэшье «улаан зээрдэ» болоhон хүдхэшүүл яhала дайралдадаг.

Юумэн бүхэниие, үйлэ ушарые архяар тэмдэглэхэ, худалдажа абаhан лэ юумэеэ «угааха», ерэлгэ, ошолгоёо онсолхо гэхэ мэтын зүб бэшэхэн заншал, ёhонуудай үшөөл үгы болодоггүйнь харамтай. Архитай үшөөл hулаар тэмсэнэ гээшэ хабди.

Һайндэрнүүдые зааталгүй архяар тэмдэглэхэ ябадал тон буруу. Гайхамшагта, тэрэ нангин үдэрнүүдэй сэлмэг нарые архиин сэнхир манан соогуур шагаахада, даншье аягүй, hанаад үзэхэдэ, муухай бэшэ гү?

Обоо тахилга, шажанай үдэрнүүдые тэмдэглэхэ ушар үшөөл үзэгдэhөөр. Нютагай мүргэлтэй хадада олоороо сугларшоод, сабдагта мүргэжэ байгаашад гансал хүгшэд, үбгэд гэжэ hанаа гүт? Үгы даа. Ажалаа хаяжархёод, трактор, машинаар гүйлгэлдэжэ ерэhэн хүдхэшүүл, залуу хүбүүдшье эндэ hууна. Тиимэ ехэ hүзэгтэй юм аабы гэхэдыш—үгы. Миинтэ мяхан, архиин хойноhоо гүйлдөөн, hогтолгон, хада руу машинаар хүмэрилгэн. Обоо тайлган гээшэмнай мухар hүзэгтэнэй хэрэг. Эдэнэй юугээр дүүрэдэг тухай шашаhанай үлүүл ха: хүхэ архил аад, архи...

МАНАЙ ҺАЙНДЭРНҮҮД — арадай ёhотойл ехэ үдэрнүүд. Уран гоё дуу, хатартай, бүхэ барилдаан, мори урилдаатай, спортын олон наадатай. Иимэл hайндэрнүүднай—манай ёhотойл амаралта.

Һайндэрнүүдэй үедэ эгээл гоё хубсаhаяа бидэ үмдэхые оролдодогбди. Гансал газаагаа гоё байнгүй, сэдьхэл зүрхөөрөө, ухаан бодолоороо бүришье hайхан боложо, суг хүдэлдэг нүхэдтөө, түрэлхидтөө, дүүнэртээ, үхибүүдтээ, эхэ, эсэгэдээ баяр асараял! Эдэ hайндэрнүүдэймнай түлөө манай эхэ, эсэгэнэр, аханар улаан шуhаяа hайса адхаа. Тэдэ нангин үдэрнүүд, эрхэ сүлөө, зол жаргалаймнай мандаhан үдэрнүүд агуу Октябрьhаа эхитэй ха юм, хүндэтэ нүхэдүүд!

Георгий ДАШАБЫЛОВ,
журналист.

Редакцида харюусана

«ГЭНДЭН ЛАМА, ГҮНЖЭД АБГАЙ БОЛОН БУСАД...»

Иимэ гаршагтай фельетон манай газетын байгша оной июлиин 15-най номерто толилогдоhон байгаа. Ноёхон нютагай hүзэгшэ зарим нэгэн хүнүүдые мэхэлжэ, мүнгэ зөөриинь үбэршэлhэн, архида ядарhан хүнүүдтэ «хахадай» мүнгэ адхуулжа, ниитын ажалда нилээд тойбо, түбэг ушаруулжа байhан лама Цырендоржо Дондуковой ниитын байдалда харша ябуулганууд тухай Сэлэнгын аймагай Ноёхоной сомоной соведэй, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд мэдэжэ байбашье, юундэшьеб хэмжээ абахые бодомжолногүй гэжэ фельетон соо шүүмжэлэгдэhэн байгаа.

«Гэндэн лама, Гүнжэд абгай болон бусад» гэhэн фельетон Ноёхоной сомсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй заседани дээрэ hаяхан зүбшэгдэжэ хэлсэгдээ, энэ хорото ябуулга усадхаха тодорхой хэмжээн абтахаар хараалагдаа» гэжэ КПСС-эй Сэлэнгын райкомой секретарь нүхэр Ринчинов С. Д. манай редакцида мэдээсэбэ.

Алексей Григорьевич Худяев 15 жэлэй туршада хүн зоной хэрэглэмжэ хангадаг Тарбагатайн комбинадта хүдэлнэ. СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй алдарта hайндэртэ зорюулагдаhан социалис мүрысөөндэ хабаадалсаха зуураа, тэрэ ажалай ехэ амжалтануудые туйлана. Алексей Григорьевич ажалай түрүүшүүлэй нэгэн байхаhаа гадна, үйлэдбэриин ябасые бэ шанарые хинан шалгадаг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Г. Худяев.

З. ВЕСИННАГАЙ фото.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР А. Г. ЗАХАРОВАЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалшадай элүүрые хамгаалгада олон жэлэй туршада, hайнаар ажаллаhанайнь түлөө Сэлэнгын аймагай больницын главна врачай орлогшо нүхэр Захарова Августа Георгиевнае Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Б. СЕМЕНОВ.**
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **К. МАСЛОВ.**

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан. 1972 оной августын 11.

ХЕРСОНСКО ОБЛАСТЬ. ЦЮРУПИНСКА РАЙОНОЙ КПСС-эй XXI СЪЕЗДЫН НЭРЭМЖЭТЭ КОЛХОЗДО ХУРА БОРОО ТАРЯА ХУРЯАЛГЫЕ ҺААТУУЛНА. ТЕЭД МЕХАНИЗАТОРНУУД ХЭЭРЫН СТАНҺАА ХОЛО ОШОНОГҮЙ. НАРАНАЙ ГАРАХАТАЙ ХАМТА КОМБАЙНУУДТАА ҺУУЖА, ТАРЯАГАА ХАДАЖА ЭХИЛНЭ.

КОЛХОЗОЙ ПРАВЛЕНИ БОЛОН ПАРТИЙНА КОМИТЕТ СОЁЛ-АЖАҺУУДАЛАЙ ТАЛААР ХАНГАЛГЫЕ ҺАЙНААР ЯБУУЛГАДА ЕХЭ АНХАРАЛ ХАНДУУЛНА. МЕХАНИЗАТОРНУУДЫЕ ХЭЭРЫН СТАН ДЭЭРЭ ЭДЕЭЛҮҮЛНЭ, НҮҮДЭЛ БИБЛИОТЕКЭ, АВТОЛАВКА АГИТКУЛЬТБРИГАДА ЭНЭЭ РУУ ТАҺАЛГАРЯАГҮЙГӨӨР ЕРЭЖЭЛ БАЙДАГ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ХЭЭРЫН СТАН ДЭЭРЭ ҮДЭРЭЙ ХООЛ БАРИЛГА.

ТАСС-ай фотохронико.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО — ХИЛЫН ГААНАҺАА

БОНН

Түгшүүрилтэ байдал hуларуулха договор

ТАСС

Советскэ Союз болон ФРГ-гэй хоорондо баталагдаhан договорто гар табиhанhаа хойшо үнгэрhэн хоёр жэлэй ойтой дашарамдуулан, Германиин Коммунис партиин түрүүлэгшэ Курт Бахман ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, Европодохи түгшүүрилтэ байдал hуларуулха хэрэгтэ энэ договорой горитой удха шанартай байhые тэмдэглэhэн байна.

Совет-Баруун Германиин договор соо хараалагдаhан асуудалнуудые бодото дээрэнь бэелүүлхэ шухала гэжэ К. Бахман саашань тэмдэглээ.

ГДР ба ФРГ-е ООН-до абаха шухала, Мюнхендэ баталагдаhан хэлсээе эхинhээ эсэс хүртэрөө худал хуурмаг гэжэ Баруун Германи мэдэрхэ ёhотой гэжэ К. Бахман онсолон тэмдэглээ. Уласхоорондын эрхын гол ёhонуудай үндэhөөр ГДР ФРГ хоерой хоорондо hайн хүршэнэрэй таатай зохид харилсаанууд байгуулагдаха зэргэтэй гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

ХАНОЙ

Һургуулинуудые бомбодоно

ТАСС

Америкын авиаци Хойто Вьетнамай hургуулинуудые бомбодоно гэжэ ДРВ-гэй гэгээрэлэй министрэй орлогшо Во Тхуан Не гэгшэ мэдүүлээ. Индохитадта Америкын хэhэн сэрэгэй гэмтэ ябадалнуудые элирүүлэн мүрдэхэ уласхоорондын комисситай уулзахадаа тэрэ иигэжэ мэдүүлhэн байгаа.

Үнгэрhэн гурба hарын туршa соо агаарай дээрмэшэд 60 hургуулинуудые бомбодоо, 800 шахуу классуудай байра байдал үгы хээ, олон тоото hуралсалай хэрэгсэлнүүдые хэрэгhээнь гаргаа гэжэ гэгээрэлэй министрэй орлогшо мэдүүлээ.

Ээрхэг түримхэйшүүлэй хэhэн дээрмэдэлгын тодорхой жэшээнүүдые Во Тхуан Не дурдаhан байна. Жэшээлхэдэ, июниин 28-да Америкын самолёдууд Донгиен шадар оршодог (Тханьхоа провинци) hургуулие бомбодоо гэжэ тэрэ мэдээсээ. Энэ бомбодолгын үедэ 57 hурагшад хохидоhон байна.

НЬЮ-ЙОРК

ООН-до абаха тухай Бангладешэй хандалга

ТАСС

Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин гэшүүндэ абаха тухай Бангладешэй Арадай Республикын правительствын гуйhан хандалгые хаража үзөөд, ООН-ой Аюулгүйн Совет тогтоогдоhон гуримай ёhоор энэ асуудалые яаралтайгаар зүбшэн хэлсэхын тулада шэнэ гэшүүдые абадаг комитедтэ дамжуулан үгэhэн байна. Комитедэй заседани августын 11-дэ болоо.

КНР-эй түлөөлэгшэ Хуан Хуа гэгшэ Бангладешэй правительствын гуйлтые буруу hүргэхэ, Соведэй зүблэхэ зүйлhөө энэ асуудалые гаргаха гэжэ hэдэhэн байгаа. Зүгөөр тэрэниие Соведэй нэгэшье гэшүүн дэмжээгүй.

ПАРИЖ

Урда Вьетнамдахи дайн

ТАСС

Сайгонhоо зүүлжээ, баруун урагшаа гурбадахи үдэрөө дайн боложо байhаар. Гансахан лэ тулалдаанда хүлhэншэдэй армиин частьнууд 100 шахуу солдадуудаа алуулhан байна.

Августын 10-най hүни патриодууд дайсанда хэдэн дахин добтолго хээ. Далайн эрьедэ оршодог Камрань гэжэ агаарай сэрэгэй томохон баазые тэдэнэр миномедуудаар буудаа. Энэ бааза дээрэ Америкын 200 сэрэгэй мэргэжэлтэд байна гээд Франс пресс агентство мэдээсэнэ. Томо буунуудаар буудаhанай hүүлээр арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд Лайкхе гэжэ сэрэгэй бааза руу шурган ороод, буу зэбсэгэй склад тэhэлээ. Энэ бааза хадаа Анлок гэжэ город ошодог харгы дээрэ байдаг юм.

Сайгоной солдадууд дүрбэдэхи номерой харгы шадар томо буунуудаар hайса буудуулhан байна. Энэ харгы Сайгониие Меконг мүрэнэй адагтай холбодог. Энэ харгыгаар хүлhэншэдэй сэрэгүүдые эдеэ хоолоор, буу зэбсэгээр хангадаг юм.

ТОКИО

ПРОФСОЮЗУУДАЙ СЪЕЗД ХҮДЭЛМЭРЕЭ ДҮҮРГЭБЭ

ТАСС

4 миллион 300 мянган ажалшадые нэгэдүүлдэг Японой профсоюзуудай (СОХИО) генеральна Соведэй съезд августын 11-дэ хүдэлмэрээ дүүргэбэ. Энэ съезд ерээдүйн сагта бэелүүлхэ ажал ябуулгынгаа программа баталан абаа. Энэ программа хадаа ажалшадай салин хүлhые дээшэлүүлхын түлөө, үнэ сэнгэй таhалгаряагүйгөөр ургаха ябадалда эсэргүү, орон дотор олон түмэн хүн зондо хүртэмөөр гэр байрануудые барихын түлөө ажалшадай тэмсэхэ тэмсэл хараална. Тэрэшэлэн энэ съезд деклараци баталан абаа. Ороноо амгалан ёhоор, демократическа замаар хүгжөөхын түлөө тэмсэхыень энэ деклараци ажалшадые уряалhан байна.

Табан үдэр соо үргэлжэлhэн профсоюзай энэ съездын хүдэлмэриин үедэ Индохитадта США-гай хэжэ байгаа ээрхэг түримхэй ябуулгада эдэбхитэй гээр эсэргүүсэн тэмсэхэ, Вьетнамай, Лаосой ба Камбоджын арадуудтай hаналаа нэгэдэлгын хүдэлөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ байhанаа делегадууд элирхэйлэн мэдүүлээ.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ПАРИЖ. (ТАСС). Вьетнамай асуудалаар Парижда боложо байhан зүблөөнэй ээлжээтэ, 154-дэхи заседани Клебер авенюдэхи Уласхоорондын конференцинүүдэй байшан соо нээгдээ.

Гол мүрэнүүдэй үерлэжэ байhан үедэ ДРВ-гэй даамбануудые, уhанай хаалтануудые американ авиаци бомбодожо үргэлжэлhөөр гэжэ ДРВ-гэй делегациие толгойлогшын орлогшо Нгуен Минь Ви, заседаниин урда тээ тобшо мэдүүлгэ хэхэдээ, тэмдэглэбэ. ДРВ-гэй уhанай хаалтануудта, түхеэрэлгэнүүдтэ американ авиаци зорюута добтолгонуудые хээгүйнь США-гай правительствын баталамжа гэршэлгэнүүдээр буруутуулагдана гэжэ Нгуен Минь Ви хэлээ.

ДАККА. (ТАСС). Советскэ Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Бангладеш-совет хани барисаанай бүлгэмэй суглаан Майменсингх хотодо болобо. СССР-эй байгуулагдаhан түүхэ тухай, совет арадай туйлаhан амжалтанууд тухай ССОД-ой түлөөлэгшын үгэ хэлэхэдэ, бүлгэмэй гэшүүд, олониитын түлөөлэгшэд hонирхон шагнаhан байна.

Бангладешэй арадай национально-сүлөөрэлгын тэмсэлые дэмжэhэнэйнь түлөө, ороной экономико hэргээн хүгжөөлгэдэ туhаламжа үзүүлhэнэйнь түлөө бүлгэмэй секретарь Саед Ахмед болон бусад ораторнууд совет арадта баясхалан хүргөө.

ЛУСАКА. (ТАСС). Африкада эсэргүү, энэ удаада Мозамбигай арадта эсэргүү шэнэ ябуулга Португали бэлдэжэ байна. Лоренсу-Маркишhаа абтаhан мэдээсэлэй ёhоор, Мозамбигай сүлөөрэлгын фронтын (ФРЕЛИМО) патриодуудай ябуулгануудые хүшэр байдалда оруулхын тула Замбези мүрэй дээрэ Кабор Басс гэжэ гидроэнергетическэ бүлэг барилгын районодохи, ургамалые дефолиантаар (хорото бодос) үгы хэхые Португалиин сэрэгэй удамаршад хараалжа байна. 115 километр утатай Тете-Сонго гэжэ харгые зубшуулан, хорото бодос адхагдаха юм.

Эдэ гэмтэ ябуулганууд Мозамбигтахи Португалиин колонизаторнуудай байдалай hуларhан тухай гэршэлнэ.

ТУНИС. (ТАСС). Ороной президентын кабинедэй директор байhан Абдалла Фархат Тунисай Республикын оборонын министрээр томилогдоо гэжэ эндэ соносхобо.

Урда тээнь Бешир Мхедби оборонын министрэй тушаал ээлжэ байhан юм.

ЛОНДОН

Ольстерто шахардуу байhаар

ТАСС

Ольстерто шахардуу байhаар. Солдадууд болон нютагай зоной дунда хеморооонууд Хойто Ирландиин элдэо хотонуудта болоно.

Белфастда болоhон буудалдаанай үедэ нэгэ ирландец, англиин нэгэ солдат үхөө, хэдэн хүн шархатаа.

Ньюридэ бомбын тэhэрэлгэhээ уламжалан, автогараж, байрын хэдэн гэрнүүд hандаргагдаа.

Һүйдхэлшэдые бэдэрнэбди гэhэн шалтагаанаар Ольстерой католическа кварталнуудта Англиин солданууд нэгжэлгэ хэнэ.

САЯАНhАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

Дуунай конкурс соносхогдобо

ШЭНЭ АЯЛГАНУУД ШЭНХИНЭГ!

СССР-эй, мүн БурАССР-эй тогтоhоор 50 жэлэй ойдо зорюулан, хоорой гү, али олон зоной гүйсэдхэхэ эрхим дуунай республиканска хаамал конкурс соносхогдобо. Профсоюзуудай областной Соведэй президиумэй, культурын министерствын, БурАССР-эй Композиторнуудай холбооной үүсхэлээр тус конкурс соносхогдоо.

Хаамал энэ конкурс соносхожо, В. И. Ленин тухай, Коммунис парти тухай, манай ороной арадуудай агууехэ хани барисаан тухай, коммунизмын түлөө совет арадай тэмсэлые харуулhан, манай үеын хүнние, түрэл нютагаа магтаhан дуунуудые олошоруулха зорилго табигдана.

Эрхим дуунуудай түлөө иимэ шангууд үгтэхэ гэбэл:
нэгэдэхи нэгэ шан—хүгжэмэй түлөө 300 түхэриг, дуунай үгын түлөө 300 түхэриг барюулагдаха;
хоёрдохи хоёр шан—хүгжэмэй түлөө 200 түхэриг, мүн үгынь түлөө баhа 200 түхэриг байха.
гурбадахи гурбан шан—хүгжэмэйщье, үгыньшье түлөө 150—150 түхэриг үгтэхэ байна.

Республикымнай бүхы хүгжэмшэд, шүлэгшэд конкурсдо хабаадаха эрхэтэй. Дуунууд имагтал хоорой гү, али олон хүнэй дуулахаар найруулагдаhан байха ёhотой юм. Шэнэшье, урда тээнь хэблэгдэhэншье шүлэгүүдтэ хүгжэм зохёоходо өөрэгүй.

Нootыень хитад бэхээр (тушь) гү, али юрын бэхээр бэшээд, үгыень машинка дээрэ сохёод, гурбан хэhэгээр дуунуудаа конкурсдо эльгээхэ хэрэгтэй. Тиихэдээ дуундаа нюуса нэрэ табижа, өөhэдынгөө обогые ондоо конверт соо хэлсээд ябуулха юм.

«Улаан-Үдэ, Ленинэй үйлсын 17-дохи номер, Арадай уран бүтээлэй байшан» гэhэн адресаар конкурсдо хабаадагшад зохёолнуудаа **1972 оной октябриин 15 болотор эльгээжэ үрдихэ ёhотой.**

Н. ДОНСОРУНОВА,
Буряадай хоорой бүлгэмэй хүдэлмэрилэгшэ.

ТАНИЛСАГТЫ: С. М. КИРОВЭЙ НЭРЭМЖЭТЭ ТҮМЭР ХЭРЭГСЭЛНҮҮДЫЕ БҮТЭЭДЭГ ЗАВОДОЙ АХАЛАГША ЛАБОРАНТ, ВЛКСМ-эй ГЭШҮҮН ВАЛЕНТИНА КОРНЕВА. ТУС ЛАБОРАТОРИДО ЭМАЛЬ ШАЛГАЖА ГАРГАНА, ХЛОРИСТО КАЛЬЦИ, СОЛЯНА КИСЛОТА, СОДО ГЭХЭ МЭТЫЕ БЭЛЭН БОЛГООД, АНАЛИЗ ХЭНЭ.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

«Аршан» курортын түүхэhээ

Урданай байдал. Түнхэнэй эм домто энэ аршаан-булаг 1896 ондо нээгдэhэн гэжэ тоологдодог. Анхан түрүүн баян хүнүүд амардаг, бэеэ эмшэлдэг, нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, аршаание гартаа бариад байhан.

Эндэ ерэhэн хүнүүд урданай бүдүүлиг сагай барга аргаар бэеэ эмшэлдэг hэн. Врачнарай заабари, медицинскэ хиналта тухай амарагшад мэдэхэhээ байха, дуулаашьегүй байгаа. Аяар тиихэ үедэ Түнхэн голой эм домто аршаан булагууд холуур суурхаhан байна. Жэшээлхэдэ 1907 ондо 400 хүн бэеэ эмшэлhэн байгаа hаа, харин оройдоол жэл үнгэрөөд байхада 1909 ондо 800 хүн эндэ ерэжэ амарhан. 1920 ондо курортын бүхы байра гүрэнэй мэдэлдэ абтажа, Эрхүүгэй губерниин элүүрые хамгаалтын таhагта дамжуулан үгтэhэн байгаа. Профессор М. П. Михайловта курортно-санаторно секци даалгагдаhан байгаа. 1923 онhоо эхилжэ, курорт Буряад-Монголой АССР-эй арадай элүүрые хамгаалгын комиссариадай мэдэлдэ үгтэбэ. Тэрэ гэhэн сагhаа хойшо эм домто булаг хүнүүдтэ аша туhатайгаар хэрэглэгдэжэ эхилбэ. Түсэбэй ёhoop хүдэлмэри ябуулhанай ашаар, аршаанай баялиг гүйсэд хэрэглэгдэдэг болоhон, эм домто уhанайнь шанар hайжарhан байна. 43 градус халуун уhатай булаг олдожо, [...] халаангүйгөөр олохон үбшэнт[...] нэгэ доро эмшэлхэ арга боломж[...] болобо.

«Аршан» курортые хүгжө[...] эдэбхитэйгээр хабаадалсаhан [...] олон. Тэдэнэрэй нэгэ хэдыень [...] дабал В. А. Баргуева, К. П. Б[...]ренко, С. К. Федоровцева, [...] Малакшанова, П. Т. Яжинова, [...] Бадмаева, А. В. Булгатов болон [...] сад болоно.

Мүнөө үеын байдал. «Аршан» [ку]рортын бүхы баялигые гүйсэд [...] рэнээр хэрэглэдэг болоhоной [...] мүнөө үедэ эндэ бэеэ эмшэлүү[...]шэдэй тоо 1907 онойхиhoo 20 [...] дахин олошорhон гэхэ гү, али 1[...] ондо 9000 хүн бэеэ эмшэлүү[...] hүүлэй хэдэн жэлэй туршада с[ана]торно-курортно эмшэлгые эмх[...]гэ эрид hайжарhан, медицинскэ [...] культура дээшэлhэн байна. Эн[...] санатори шэнэ мебелеэр, эмшэ[...] шэнэ түхеэрэлгэнүүдээр гүйсэд [...] гагданхай.

Курортдо 300 гаран хүн хү[дэлжэ бай]нэ. Тэдэнэрэй дунда эрхим hай[н] хүдэлдэг хүнүүд олон. Жэшээ[лхэдэ] врачнар В. К. Денисенко, М. [...] Проскурин, тогоошод В. С. Б[...] жолоошод П. Д. Сороковиков, П[...] Шульгин гэгшэд эрхим ажал[...] нүхэдэйнгөө дундаhаа шалгарна.

«Аршаанай» ерээдүй тухай х[...]үгэ. 1975 ондо курортын шэнэ б[...]шан ашаглалгада үгтэхөөр хү[...]лагдана. Медицинын мүнөө үеын [...]хы эрилтэнүүдые хангаhан тү[хеэ]рэлгэнүүд эндэ тодхогдохо. Тү[...]шын комплексын хүдэлжэ захал[...]саар 1974 ондо хоёрдохи ээлжэ[...] барилга—зургаан дабхар бай[...] бодхоогдожо эхилхэ. 1980 ондо [...]радаа нэгэ доро 3000 хүн эм[шэ]лүүлдэг болохо байна.

Б. БИРБАЕВ.

КАРЕЛИИН АРТИСТНАР АЙЛШАЛНА

Карелиин АССР-эй гүрэнэй филармониин артистнар аймагай түб—Петропавловкын ажалшадай үмэнэ hонирхолтой концерт табиhан байна. Холоhоо ерэhэн айлшадай наада харахаяа нютагайхид соёлойнгоо байшанда олоороо суглараа.

Карелиин бүжэгшэдэй программа яhала баян байгаа. Карел, ород арадай болон бусад арадай хүгжэм дуунууд, классигуудай зохёолнууд энэ үдэшэ зэдэлhэн байна. Суута композиторнууд Л. Прокофьев, Рахманиновай зохёолнуудhаа бүридэhэн камерна пьесэнүүд тэрэ тоодо оролсоно.

Карелиин АССР-эй габьяата артистнар Козлова, З. Керченко, артист С. Ремешок гэгшэд эдэ хоёр композиторнуудай зохёолнуудые бэлиг шадабаритайгаар гүйсэдхэжэ, харагшадта нэрьемэ альга ташалгаар угтагдаа.

Зэдэ. **В. ЖИГЖИТОВ.**

СОЁЛШОД—hАЙНДЭРТЭ

СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн баярта hайндэр дүтэлжэ байна. Хэнэйшье мэдэhээр, оронoймнай бүхы область, республика, хизаарнуудай предприяти, ажахы бүхэн энэ гайхамшагта hайндэрые ажалай ехэ амжалта, илалтануудтайгаар угтахын түлөө оролдожо, дээшэлүүлэгдэhэн уялгануудые абаад ажаллажа байна ха юм. Эдэнэрэй ажалай hайн ябаха хэрэгтэ соёлшодой оруулха хубита угаа ехэ.

Ажалшадые соёл культурын талаар hайнаар хангаха хэрэгтэ совет профсоюзуудай оруулдаг хубита айхабтар ехэ. Соёлой зургаануудай олонхинь тэдэнэй мэдэлдэ байна ха юм. Тиимэhээ профсоюзуудай талаhаа соёлой зургаануудта саг үргэлжын анхарал хандуулагдана.

Манай республикын соёлой зургаанууд СССР-эй 50 жэлэй ойе түгэс hайнаар, политическэ үндэр хэмжээндэ угтахын түлөө юу хэжэ байна гээшэб? Иимэ асуудалаар Буряадай профсоюзуудай областной совет hаяхан суглаа зарлажа, аймагуудай, ажахынуудай, предприятинуудай, эмхи зургаануудай профсоюзуудай комитедуудэй хүдэлмэрилэгшэд, клуб, соёлой байшан, библиотекэ даагшанар, спортын бүлгэмүүдэй түлөөлэгшэд болон бусад тэрээндэнь хабаадалсаба.

Буряадай профсоюзуудай областной соведэй президиумэй түрүүлэгшэ Л. С. Асеев суглаа нээбэ.

СССР-эй 50 жэлэй ойдо хэр бэлдэжэ байhан тухайгаа тобшохон элидхэлнүүдые дүрбэн хүн хэбэ. Эдэмнай хэд бэ гэхэдэ, Улаан-Үдын авиационно заводой «Рассвет» гэжэ Соёлой ордоной директор Л. П. Кривулин, Бэшүүрэй совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ Б. Ц. Дагбаев, Онохойн модоной комбинадай заводской комитедэй түрүүлэгшын орлогшо П. Ф. Парыгин, «Спартак» гэhэн hайн дуранай спортын бүлгэмэй түрүүлэгшэ В. П. Кондаков гэгшэд болоно.

Агууехэ hайндэр болотор дүрбэ hара хахад тухай саг үлэнхэй. Энэ хугасаада республикын соёлой зургаанууд хото, хүдөөгэй ажалшадые hайнаар хангажа, түрүү үзэл суртал, парти, правительствын политика, СССР-эй арадуудай хани барисаан, интернациональна үзэл тухай материалнуудые олоной дунда нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ бүхы оролдолгоёо гаргаха байна.

СССР-эй 50 жэлэй ойн hайндэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угталгада соёлшодой оруулха хубита айхабтар ехэ. Суглаан дээрэ үгэ хэлэhэн хүнүүд өөhэдынгөө коллективүүдэй ябуулжа байhан ажал тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ, үзэгдэhэн дутуу дунданууды заахан, ямар хэмжээ ябуулганууды абаа hаа, юугээр туhалаа hаа, hайн бэ гэжэ зүбшэhэн байна.

Манай корр.

„РОМАНТИКА" МАГТААЛДА ХҮРТЭНЭ

— Ажалша бэрхэ хүбүүд байна даа, хүдэлжэ байхыень харахадаа урмашахаар лэ.

— Зүб лэ хэлэнэш. Соёлоймнай байшан үдэр бүри өөдөө үндынэ. Урагшаа hанаатанай хүдэлхэдэ ажалшье урагшатай.

Санага нютагта иимэ хөөрэлдөөнэй болохые дуулаhан байнаб. Улаан-Үдын тоо бүридхэлэй техникумэй студэнтнэр Санагын соёлой байшангай барилгада туhалхаар эльгээгдэhэн байгаа. Техникумэй студентнэрэй барилгын отряд түрүүшынхиеэ эмхидхэгдэжэ, Захааминай аймаг элигэгдээ hэн. «Романтика» гэжэ нэрлэгдэhэн энэ отрядта 12 хүбүүд, басагад ажаллана.

— Сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө үльгэр жэшээ харуулдаг эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажалладаг студентнэр маанадта олон. Комиссар Л. Попов, Ш. Миронова гэгшэдэй нэрэ эндэ дурдажа болоно. Отрядайнгаа нэрые хухалаагүй, нютагайхидай hайшаал, магтаалда хүртөөбди. Бидэнэрэй олонхид бетон шудхагшын, модошо дарханай, электрогагнууршанай мэргэжэлэй дүршэлтэй болоо. Энээгээрээ омогорхонобди, — гэжэ отрядай командир В. Архипчеев хөөрэнэ.

Манай корр.
Захааминай аймаг.

ЭРДЭМТЭДЭЙ ЛЕКЦИНҮҮД

Совет элитэ социологууд—философиин эрдэмэй доктор Э. А. Беллер (Москва), философиин эрдэмэй кандидат Т. С. Мичульская (Свердловск) гэгшэд Буряадтамнай айлшалан ерээ.

«СССР-тэ социализмын түргэн хүгжэhэн үе саг ба соёл культурын байгуултын шухала асуудалнууд» гэhэн элидхэл профессор Э. А. Баллер хэбэ.

«Ураалай түбэй районуудта социологическа шэнжэлгэ хэлгэ. Шэнжэлэлгын тематика, методико, техникэ» гэжэ темээр философ Т. С. Мичульская хөөрэлдөө үнгэргөө.

В. НИМБУЕВ.

30 ЖЭЛЭЙ БАЯР

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай хүшэр хүндэ үе—1942 оной август hара. Тэрэ сагта Эхэ орондомнай барилгын модон шухала хэрэгтэй байгаа. Тиимэhээ Хоридо ой модоной шэнэ пункт эмхидхэхэ гэжэ шиидхэгдэhэн юм. Тэрэ гэhээр тэбхэр 30 жэл үнгэрөө. Түрүүшын үедэ оньhон техникэ гэжэ оройдоо байгаагүй hэн. Хүдэлмэришэд хамаг хүшэр хүндэ хүдэлмэрие морёор гү, али гараараа хэдэг байhан. Гэхэтэй хамта бар хүсэтэй шииpаг эрэшүүл бултадаа тооной сэрэгэй албанда мордонхой байгаа, Имагтал эхэнэрнүүд модо бэлэдхэхэ ажалда ябадаг бэлэй. Гэбэшье шэнэ пункт түрүүшын жэлдэ 80 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ даабаритай байбал, 82680 кубометр эрхим шанартай модо бэлэдхэжэ, Эхэ орондоо ехэхэн бэлэг бариhан байна.

Хориин ой модоной пунктын коллектив 30 жэлэйнгээ ойе hаяхан тэмдэглэбэ. Энэ пунктын начальник Л. А. Раднаев пунктынгаа 30 жэлэй хугасаа соо туйлаhан амжалтанууд тухай баярай суглаан дээрэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө.

Мүнөө модо бэлэдхэхэ участок гол харгыhаа холо ой тайгын гүн руу ороо.

Баярай суглаанай түгэсхэлдэ партиин райкомой болон аймгүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотанууд эрхим хүдэлмэришэдтэ барюулагдаа. Тус пунктын бии болоhон сагhаа хойшо мүнөө болотор хүдэлжэ байhан Д. Иванов, Н. Таракановский, М. Юдин, Г. Юдкин, Г. Рассадин, Н. Гушанова, У. Коновалова болон бусад эрхим ажалаараа түрүүлжэ ябадагаараа нүхэдэйнгөө hайшаал, магтаалда хүртэhэн байна.

Л. БАРАДИН.

ШЭНЭ hУРГУУЛИ

Дунда-Хэрээтэдэ хоёр дабхар байшангай барилга түлэг дундаа ябажа байнхай.

Энэ байшангай ашаглалгада үгтэхые хүлеэжэ ядаhан үхибүүд барилгын талмайда үдэр бүхэн ерэжэ тойрон харадаг, өөhэд хоорондоо омогтойгоор арсалдан хөөрэлдэдэг.

Нютагай үхибүүдэй иигэжэ омогорхохонь зүб. Юуб гэхэдэ, нютагай нэгэ дабхар hургуули багадаhан байгаа бшуу. Тиимэhээ 450 үхибүүдэй hууритай hургуулиин хоёр дабхар шулуун байрын барилга «Дружба» колхоздо эхилэгдэhэн. Эндэ ууҗам hаруул кабинедүүд, мүнөө үеын түхеэрэлгэтэй лабораторинууд, физкультурын зал бии юм. Шэнэ hургуули сентябриин 1 болотор ашаглалгада үгтэхөөр хараалагдана.

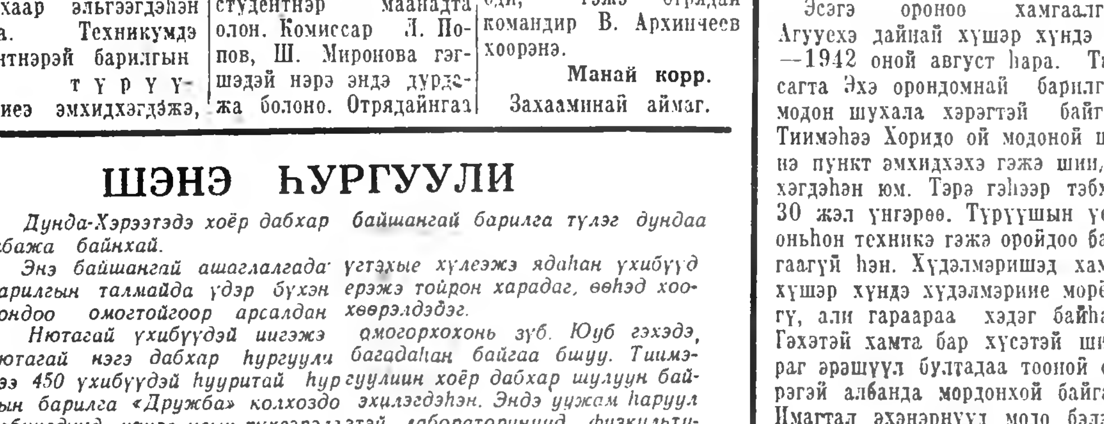
Бэшүүрэй аймаг. **Д. ОЧИРОВ.**

УРЬХАДА ОРОhОН МОДОН

Нэгэтэ «Знамя Ленина» колхозой түмэршэ дархан Бадмажап Цырен-Гармаев Хохюурта-Булаг гэжэ хүнды өөдэ түлеэндэ гараhан байгаа. Хуурай хухюур модо бэдэржэ ой соогуур яралгаа гэшэхэлжэ ябаhаар нэгэ нүүмэнhэ тороод hанаhан тэрэ модонь урьхада абтажа үгэбэгүй. Шэнэйн модонhоо түмэр утаhаар урьха татагдаhан байба. Аяар гуша дүшэн жэлэй саада тээ энэ шэнэhэнэй жаахан сагдуул байхадань түмэр урьха татажа уяhан байгаа гээшэ ха гэжэ түмэршэ дархан тухайлба. Юуб гэхэдэ, түмэр утаhан ехээр жэбэдэ эдюулшэhэн, шэнэhэнэй эшэ уягдаhан газартаа оройдоол 4 сантиметр диаметртэй, харин бэшэ бэень 30 сантиметр бүдүүн байба ха юм.

Энэ hагсагар томо шэнэhэн модоной 4 сантиметр эшэ дээрэ тогтожо ургахань хэды шэнээн хүшэр хүндэ байгаа гээшэб! Тиигэбэшье урьхада ороhон энэ модон аhан шадалаараа тэмсэhэн байгаа гээшэл даа.

Б. ЦЫРЕНОВ
багша.

ЗУНАЙ САГАЙ ЗУЛГЫДА... А. НИМАЕВАЙ фото.

«ХАНИ БАРИСААНАЙ ТҮҮДЭГ»

Иимэ уряа доро Хэжэнгын аймагай «50 лет Октября» совхоздо залуушуулай hонирхолтой үдэшэ үнгэргэгдөө. Совхозой партийна, комсомолой организацинуудай эмхидхэhэн энэ үдэшэ ССР Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй алдарта ойдо зорюулагдана.

Түүдэгэй носоогдохо талмайн хоёр талаар бүхы союзна республиканудай тугууд намилзана. Советскэ Союзай гимн болон «Үүжам даа, түрэл оромни» гэhэн дуунай аялга зэдэлжэ, үдэшын эхилhые мэдүүлээ hэн. Совхозой парткомой секретарь Г. С. Сангадиев болон ВЛКСМ-эй обкомой түлөөлэгшэд үгэ хэлэхэ зуураа, СССР-эй арадуудай таhаршагүй хани барисаан тухай хөөрэжэ үгөө.

Энээнэй hүүлээр талмайн дунда дүлэ сасаhан түүдэг аhаагдаба. Союзна республиканудай национальна хубсаhа үмдэhэн залуушуул хоёр хоёроороо хүтэрэлдэнхэй, хойно хойноhоо hубарилдаhаар түүдэгэй дэргэдэ гаража ерэнэ.

Совхозой уран hайханай бүлгэмдэ хабаадалсадаг залуушуул сугларагшадай hонирхолдо концерт табиба.

Д. НИМАЕВ.

САГАЙ УЛАРИЛ, УРГАСА

Зунай hүүлшын август[ын] гараhаар хоёрдохи арбан [хоно]гойнгоо хуудаhа hэхэбэ. [...] гэрhэн арбан [хоно]гой туршада дулаан аад, хур[...]роотой байба. Тиин хүдөө[...]хын ургамалнуудай ургаха[...]ритой нүлөө үзүүлээ. Энэ ү[...] үдэртөө 25—31, hүниндөө [...] 12 градус дулаан болоо. [...]жэ арбан хоногой туршада [...]зэргээр 15—19 градус [...] байгаа гэхэ гү, али нор[...] 1—3 градусаар үлүү байба.

Арбаад хоногой туршада [...]зэргээр hалхилаад абаа. [...]дэ аадарай ороходо сек[...] 15—20 метр хүсэтэйгөөр [...]хилжа, бүшэмэгоор ур[...] үлянгир болон үмхирэд [...] нарhан мододые унагаагаа.

Республикын аймагүү[дэй] Орлигто—54, Захааминай С[...] Цакирта—51—55. Багдари[н]—24, Петропавловка, Тэлимб[...]—18, Хяагтада—17, Охин[...] Бэшүүртэ—15—16, Мух[...]бэртэ—11, Баргажанда 11 [мил]лиметр хура бороо ороhон [...].

Мүнөө ажахын тарялан[...]дэ ногооржо, шэниисэ hун[...]тэй боложо, зарим нют[...] эдеэшэжэ захалаа. Кукуруза [...] 15 набшатай, 30—50 сан[тиметр] үндэр болобо. Горох сэсэгл[...] ургасань яhала hайн. Т[...] хартаабха, огородой эдеэн [...].

Намарай тарян августын [...] гаранаар эдеэшэжэ захалха [...] мэhээ амяарлан хуряалга э[...] саг дүтэлбэ гээшэ.

Хоёрдохи арбан хоногой [тур]шада республикын зарим [газар]гуудта бага зэргэ хура [...] аадар орохоор хүлеэгдэнэ. [hүн]индөө 5—10, августын 19-28-най үдэрнүүдтэ 1—6 [градус] дулаан болохо. Зарим набта[...] зарнуудта хюруушье унаж[а бо]лохо. Үдэртөө 17—22, [...] hүүл багаар 11—16 градус [ду]лаан болохо жэшээтэй.

Сентябриин эхин багаар [...]ниндөө, үдэртөөшье hэрюу[н бо]ложо, зарим нютагуудта [...] градус хүрэтэр хүйтэрөөд [...] хараатай. Тиимэhээ хүйтэнд[...]рагүй кукурузые арбаад [...] туhашада, хюруу, хүйтэн[...] хюулангүй үрдижэ хураа[...]рэгтэй.

Л. ГОНЧАРОВ,
инженер-агрометеоролог.

Сүүд дээрэhээ

ХУЛГАЙЛАГШАД ХЭhЭЭГ ДЭБЭ

Байгша оной июниин 6-най hүни Дээдэ Саянта тосхоной киоскhoo 526 түхэриг 86 мүнгэнэй эд бараан хулуугдаба гэhэн мэдээсэл милициин Тарбагатай тосхоной отделениhээ абтаба ха.

Уданшьегүй хулгайшад балшыса баригдажа, Улаан-Үдын аймагай арадай сүүдэй урда зэмээ амасаха болобо. Хулгайшад хэд бэ гэхэдэ, оройдоол 15-17 наhатай Баженов Гоша, Петров Саша, Левинтас Валерий, Трифонов Валерий гэгшэд болоно.

Дура зоргоороо аашалдаг Баженов, Трифонов, Левинтас гурбан газаагуур улаан архи залгяад, хулигаан ааша гаргахань багадаад, Октябрьска районой ой модоной ажахын түймэр сарадаг машина хашаа сооhоонь гаргаад, Петров Сашая hуулгаад, Дээдэ Саянта тосхон ошоо. Эндэ ерэhэн хулгайшад hүниин hамбаагаар наймаанай киоскын суурга эбдэжэ ороод, нэгэ хайрсагтай сагаан, дүүрэн бэшэ хоёр хайрсаг улаан архи, компот, конфетэ, хэды түхэриг мүнгэ, наймаалагшын орхиhон «Звезда» маркын сарбуугай час, тамхи болон бусад зүйлнүүдые абаhан байба.

Гүрэнэй эд бараа. машина хулгайлhан эдэ хулиганууд Улаан-Үдын аймагай арадай сүүдэй шиидхэбэрээр залан заhаруулгын колонидо ябуулагдаба.

Н. ХАЗАГАЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Капитальна барилгын саашанхи хүгжэлтэ» — К. Продайводагай статья. «Гранулнууд аша үрэтэй» — Б. Дугаровай корреспонденци. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ.

Хоёрдохи хуудаhанда: В. Островскиин барилга дээрэhээ хэhэн репортаж. «Капитальна барилгын саашанхи хүгжэлтэ» — К. Продайводагай статьягай түгэсхэл.

Гурбадахи хуудаhанда. «Мастернуудай хото» В. Тарасовай корреспонденци. Р. Макальскаягай «hургаалай зүн» гэhэн корреспонденци. Хилын сааhаhаа.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Гал дүлэтэ зам» — Е. Голубевой статья. Уянгата долгин.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

ЗЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:
13.05 — орон доторхи hонин. 13.15 — «Цирк үхибүүдэй айлшан» гэhэн зорюулагдаhан дамжуулга. 13.40 — «Здоровье» гэhэн научно-популярна программа. 14.10 — «Мүнөөдэр — барилгашадай үдэр» гэhэн дамжуулга. 14.40 — «Эфир соо Залуушуул» гэhэн дамжуулга. 15.30 — «Хүгжэмтэ уулзалга» гэhэн дамжуулга.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:
16.00 — «Москва таанадые амаршална» гэhэн киноочерк.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:
16.40 — уласхоорондын панорама. 16.40 — телезужэг. 19.00 — «Время» гэhэн hүүлэй hонинай программа. 19.30 — киногой аянщалгада дурагтайшуулай клуб.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:
20.30 — «Карантин» гэhэн уран hайханай фильм.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:
22.00 — «Арhан бүмбэгэ» гэhэн hургашадай зорюулагдаhан дамжуулга. 24.00 — «Время» гэhэн hүүлэй hонинай программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА
16.40 — «Александр Невский» гэhэн фильм.

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-[...], приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — [...] 62-62, ответ секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — [...], отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 6[...] 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности [и] строительства 61-35, советского строительства в быта — 6[...] культуры и школ 60-21, писем и рабселькоров — 67-81 [...] фермации 34-05, общественная приёмная — 56-62, машин[ное] бюро — 57-63, фотолаборатория — 83-61.

Н-03706. Захай №